

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum	2025-06-25
Plats och tid	Sammanträdesrum Saga kl. 08:30-13:45
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Linda Pettersson

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digitalt 2025-06-26 kl. 16:00
Paragrafer	§§78-90
Ordförande	Anton Li Nilsson (C)
Justerare	Malin Stenvall Viksten (M)

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Barn- och utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum	2025-06-25
Publiceras	2025-06-27
Avpubliceras	2025-07-21
Protokollets förvaringsplats	Utbildningsförvaltningen
Tillkännages av	Linda Pettersson

Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Anton Li Nilsson (C) (ordförande) (tillförordnad)

Marita Björkman Forsman (S) (vice ordförande)

Malin Stenvall Viksten (M)

Massoud Sari Aslani (S)

Carola Bergman (S)

Mikael Wikström (M)

Peter Eriksson (S)

Gun Jonsson (S) ersätter Håkan Johansson (M)

Agneta Johansson (S) ersätter Eila Stenvall (KD)

Ulf Lindeberg (SD) ersätter Ann-Kristin Esberg (SD)

Övriga deltagare

Linda Pettersson (Nämndsekreterare)

Malin Westling (Förvaltningschef)

Anette Christoffersson (Utvecklingsstrateg) §78

Irene Johansson Worrjö (Verksamhetschef) §80

Åsa Ådemo (Rektor) §81

Åsa Wengelin (Rektor) §81

Innehållsförteckning	sid
§ 78 Rapport "Personligt" 2024	4
§ 79 Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag 2025-2027	5
§ 80 Grans Naturbruksgymnasium ekonomi 2025	6
§ 81 Rapport elevfrånvaro och skolpliktsärenden fristående skolor	8
§ 82 Kvalitetsrapport Personal 2024	9
§ 83 Remiss - Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37)	10
§ 84 Mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering	11
§ 85 Anmälan om skolfrånvaro	12
§ 86 Redovisning av anmälda handlingar	13
§ 87 Redovisning av delegationsbeslut	14
§ 88 Rapport från kontaktpolitiker	18
§ 89 Ordförande och Förvaltningschef informerar	19
§ 90 Av ledamöter väckta ärenden	20

§ 78 Rapport "Personligt" 2024

Diariernr 25BUN149

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av rapporten "Personligt 2024".

Ärendebeskrivning

Anette Christoffersson redovisar rapporten "Personligt 2024" för nämnden.

Beslutsunderlag

- Personligt 2024

§ 79 Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag 2025-2027

Diariennr 25BUN137

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden fastställer handlingsplanen "Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag 2025-2027".

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har fastställt de utvecklingsprogram som gäller för mandatperioden samt de insatsområden som kan kopplas till dessa program. Utöver detta ska även varje nämnd, utifrån sitt kärnuppdrag, identifiera egna insatsområden som stödjer arbetet med samtliga utvecklingsprogram.

Kärnuppdrag, värdegrund, utvecklingsprogram och utsedda insatsområden fastställs i handlingsplanen Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag för åren 2025-2027. Till vissa av insatsområdena tydliggörs även indikatorer som skall ligga till grund för analys kring måluppfyllelsen.

Beslutsunderlag

- BUNs Grunduppdrag 2025-2027

§ 80 Grans Naturbruksgymnasium ekonomi 2025

Diariernr 25BUN145

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen om Grans ekonomi och vilka åtgärder som vidtagits för att få en ekonomi i balans.

Ärendebeskrivning

1 aug 2017 övertogs Grans Naturbruksgymnasium från Region Norrbotten till Piteå kommun. I den ekonomiska överenskommelsen mellan regionen och kommunen så ingick att bägge parter skulle avsätta 11,4 milj kr vardera, totalt 22,8 milj kr, fram till år 2020 för att täcka Grans prognosticerade underskott under åren 2017 – 2020. Utöver detta bidrog även RN med 3 milj kr fram till 2020 i bidrag för en ”försäkran om fortsatt drift”.

Resultatet efter de första 3,5 åren (ack -714 tkr) innebar att det prognosticerade underskottet som var framräknat vid övertagandet hade i princip halverats och det bidrag som Piteå kommun hade avsatt för att finansiera sin del av underskottet i stort sett inte behövde användas. Från 1 aug 2017 och fram till 31 dec 2021 tillhörde Gran organisatoriskt kommun-förvaltningen.

From 1 jan 2022 blev Grans en resultatenhet direkt under utbildningsförvaltningen vilket innebar att Grans inte tilldelas en budgetram utan verksamheten ska finansieras av de intäkter som genereras av verksamheten. Resultaten för Grans har de senaste 3 åren varit negativa. Den största negativa påverkan på verksamheten var efterverkningarna av pandemin men också enormt stora prisökningar inom, framför allt, lantbruket samt maskinhaverier, råttsaneringar etc.

Grans har under de snart 8 år som de tillhört Piteå kommun gjort stora förändringar i sin verksamhet för att kunna få en ekonomi i balans. Framför allt är det gjort stora neddragningar av personalstyrkan, drygt 12 tj mellan 2017 och 2023, som varit möjligt pga investeringar i ny teknik, nya rutiner, arbetssätt, samverkansavtal med Piteå ridklubb etc. Dessa åtgärder har också resulterat i lägre driftkostnader.

From hösten 2024 har ytterligare åtgärder satts in för att få en ekonomi i balans

- 0,9 tj har sparats in på utbildningen
- 0,6 tj har sparats in på fastighet/lantbruk
- Även körhästarna har flyttats till PRK, vilket har gett en minskning av driftkostnaderna och ökad hyra för stalluthyrning (fler platser att hyra ut)

- Översyn av avtal och rutiner för inköp som ytterligare minskat driftkostnader
- God planering av investeringsramen för att minska driftkostnader

Den första prognosen 2025 efter årets första 3 månader visar ett nollresultat.

Prognosen baseras bl a på 52 inskrivna elever till hösten, en växtodlingssäsong som ger en bra skörd samt att det inte blir några större prisökningar under året (än de som redan har skett).

Beslutsunderlag

- Grans Naturbruksgymnasium 2025

§ 81 Rapport elevfrånvaro och skolpliktsärenden fristående skolor

Diariennr 25BUN61

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Förvaltningschef ger information om statistik tillsammans med rektor Åsa Ådemo och Åsa Wengelin som redogör för arbetet med skolnärvaro.

§ 82 Kvalitetsrapport Personal 2024

Diariennr 25BUN144

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner Kvalitetsrapport Personal 2024.

Ärendebeskrivning

I december 2024, hade utbildningsförvaltningen i Piteå 1 506 anställda varav 1 236 var tillsvidareanställda. Antalet anställda har minskat med 18 personer, vilket motsvarar en minskning om ca 1,2 % jämfört med samma period förra året. Det är främst antalet visstidsanställningar som minskar medan antalet fast anställda med tillsvidaretjänst är oförändrat. Både jämfört med rikets och liknande kommunala huvudmän har Piteå en god utbildningsnivå bland personalen i såväl förskolan som grundskolan och gymnasiet. Däremot visar underlaget att andelen heltidstjänster med legitimation och behörighet sjunker inom både förskolan och grundskolan. Inom grundskolan har andelen lärare med lärarlegitimation sjunkit med 2,8 procentenheter sedan 2022 samtidigt som rikets andel behöriga ökat med 1,6 procentenheter under samma period.

Under 2024 låg den totala sjukfrånvaron inom utbildningsförvaltningen på 5,5 % vilket är en ökning med 0,1 procentenheter sedan föregående år. Kvinnornas sjukfrånvaro låg på 6,0 % (vilket är en förbättring med -0,1 procentenheter) och männens på 3,6 % (vilket är en försämring med 0,9 procentenheter). Sjukfrånvaron är högst inom förskolan och lägst inom gymnasiet.

Totalt har 168 händelser rapporterats under 2024 där personal inom utbildningsförvaltningen drabbats av skada, kränkning, hot eller våld under sitt arbete. 85 av dessa anmälningar rör händelser där personal utsatts för våld, slag, rivning, angrepp bett eller spark vilket skulle kunna jämföras med tidigare års statistik av anmälningar om hot och våld (43 händelser år 2022). 85% av dessa anmälningar rör personal inom grundskolan och 15% rör personal inom förskolan.

Utifrån ovanstående analys, samt det faktum att barn- och utbildningsnämndens Strategiska kompetensförsörjningsplan 2022-2025 ska revideras efter 2025-12-31 rekommenderar förvaltningens ledningsgrupp Barn- och utbildningsnämnden att inte utdela något ytterligare uppdrag till förvaltningschef.

Beslutsunderlag

- Kvalitetsrapport Personal 2024

§ 83 Remiss - Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37)

Diariennr 25BUN131

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar remissyttrandet till delbetänkande av Utredning om vinst i skolan (SOU 2025:37) – Skärpta villkor för friskolesektorn.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun är en av remissinstanserna för ovan rubricerat delbetänkande.

Piteå kommun ser generellt positivt på delbetänkandet i sin helhet då syftet är att skydda elever och samhälle från såväl kortsiktiga som oseriösa aktörer i den fristående skolesektorn. De föreslagna regelverksförändringarna, som bland annat innebär att fristående huvudmän tvingas särredovisa sina skolenheter, ökar transparensen och möjliggör för tillsynsmyndigheterna att följa upp offentliga medel på ett enklare sätt. Det föreslagna värdeöverföringsförbudet, kopplat till vissa situationer som exempelvis vid nyetablering, ägarbyte eller kvalitetsbrister, skapar incitament för långsiktighet och ökad kvalitet.

Remissyttrandet från nämnden ska ha inkommit till Utbildningsdepartementet senast den 4 augusti 2025.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

Yrkanden

Marita Björkman Forsman (S): bifall till förslaget.

Beslutsunderlag

- Remissvar Skärpta villkor i friskolesektorn 2025-06-12

§ 84 Mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering

Diariennr 25BUN6

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälningar och avslutade kränkningsärenden.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden antog 18 januari 2012 riktlinjer för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Den nya skollagen har tydliga bestämmelser om huvudmannens ansvar.

- Skapa system och rutiner för att förebygga och förhindra att kränkningar, trakasserier och diskriminering förekommer.
- Skyldighet att upprätta rutiner för att säkerställa att uppgifter om kränkningar utreds tillräckligt, åtgärder vidtas och följs upp.
- Har det juridiska och ekonomiska ansvaret om barn och elever far illa.

Bakgrunden till skärpningen i lagstiftningen är att myndigheter och frivilligorganisationer uppmärksammat att kränkningar i skolmiljön är ett stort problem. Det har gjorts flera skadeståndsprocesser där elever blivit utsatta för kränkningar och försökt få rätt mot skolhuvudmannen men misslyckats. Ett annat skäl till lagändringen är att huvudmannen vid skadeståndskrav inte känt till missförhållandena i skolan. Därför har kravet på att huvudmannen ska informeras om incidenter införts.

Arbetsgång för systematiskt arbete, skollagen 6 kap 10 § - handlingsplikten:

Steg 1 Upptäcka och anmäla till förskolechef, rektor och barn- och utbildningsnämnden

Steg 2 Utreda och analysera

Steg 3 Åtgärda, vidta verkningsfulla åtgärder

Steg 4 Följa upp och utvärdera regelbundet

Steg 5 Ärendet avslutas

Steg 6 Skicka återrapport till barn- och utbildningsnämnden

Beslutsunderlag

- Sammanställning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering 250429-250521

§ 85 Anmälan om skolfrånvaro

Diariens 25BUN74

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälningar och avslutade ärenden om skolfrånvaro.

Ärendebeskrivning

I Skollagen 7 kapitel står att alla barn som är bosatta i Sverige har skolplikt och lagstadgad rätt till kostnadsfri utbildning. Skolplikten innebär att grundläggande utbildning är obligatorisk och att eleven måste delta i den utbildning som anordnas om barnet inte har giltigt skäl att utebli. Vidare ska alla skolor bedriva ett arbete som främjar närvaro och förebygger frånvaro i utbildningen.

En viktig faktor i ett framgångsrikt arbete för att främja närvaro är att skolan snabbt kommer i gång med att följa upp elever direkt när de är frånvarande för att förhindra att ströfrånvaro går över i ett etablerat beteende. Tidig upptäckt och tidiga insatser vid såväl giltig som ogiltig frånvaro är framgångsfaktorer för att få tillbaka elever i undervisning.

Piteå kommun ska både som huvudman och hemkommun se till att alla folkbokförda elever i Piteå fullgör sin skolgång och får föreskriven utbildning. Det innebär att Piteå kommun bevakar alla skolpliktiga barn som bor i kommunen. I de fall vårdnadshavarna inte samarbetar med skolan, följer överenskommelser, kommer till möten eller aktivt agerar för att eleven kommer till skolan anmäler rektor detta till nämnden som har möjlighet att besluta om ett vitesföreläggande.

Rektor ska skyndsamt utreda orsak till frånvaro om en elev har upprepade eller längre frånvaro oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Detta görs enligt rutin om skolpliktsbevakning när en elev haft 20 % frånvaro eller mer under en period av 60 kalenderdagar.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av skolfrånvaro 250429-250521

§ 86 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälda handlingar.

Anmälda handlingar

- Beslut om Avstämningsperioder för Läsåret 2025/2026(*dnr 25BUN60-4*)
- Beslut statsbidrag för personalkostnader för skolsociala team 2025, fördelning.(*dnr 25BUN112-10*)
- Skellefteå NIU Särskilt samverkansavtal(*dnr 25BUN139-1*)
- Skadegörelse och stöd, vägledning(*dnr 25BUN89-14*)
- Protokoll BUN AU 2025-06-11 signerat(*dnr 25BUN1-6*)
- Särskilt samverkansavtal för nationellt godkänt idrottsutbildning (NIU)(*dnr 25BUN158-1*)
- Statsbidrag för anställning av lärarassistenter för 2025(*dnr 25BUN112-11*)
- Statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier för 2024/2025(*dnr 25BUN112-12*)
- Statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare för 2024/2025(*dnr 25BUN112-13*)
- Statsbidrag för personalförstärkning av speciallärare för 2024.(*dnr 25BUN112-14*)

§ 87 Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisade delegationsbeslut.

Delegationsbeslut

- 26.2 Avtalsförlängning tillfälliga assistanstjänster i förskolan (*dnr 25BUN53-4*)
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. (*dnr 25BUN81-48*)
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. (*dnr 25BUN81-49*)
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. (*dnr 25BUN81-50*)
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. (*dnr 25BUN38-168*)
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. (*dnr 25BUN38-169*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-170*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-171*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-172*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-173*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-174*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-175*)
- 21.1 Prövning och beslut om skolskjuts till fristående förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola inom kommunen. (*dnr 25BUN38-176*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-177*)

- 21.1 Prövning och beslut om skolskjuts till fristående förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola inom kommunen, *(dnr 25BUN38-178)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-179)*
- 2.1 Beslut om avstängning i de frivilliga skolformerna. *(dnr 25BUN75-6)*
- 2.1 Beslut om förlängning i avstängning i de frivilliga skolformerna. *(dnr 25BUN75-7)*
- 24.5 Beslut i ärende som ej kan anstå till nästa sammanträde. Remissyttrande till SOU 2025:19 *(dnr 25BUN75-8)*
- 26.3 Beslut upphandling möbler Christinaskola mellanstadiet signerat. *(dnr 25BUN29-6)*
- 17.2 Beslut att fullgöra skolplikten på annat sätt. *(dnr 25BUN154-1)*
- 5.1 avsteg från förskolereglerna *(dnr 25BUN147-4)*
- 5.1 Avsteg från förskolereglerna *(dnr 25BUN147-5)*
- 26.3 Tilldelningsbeslut Avtal Körbanesaxlyft och fyrhjulinställningsverktyg *(dnr 25BUN53-5)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-51)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-52)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-53)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-54)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-55)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-56)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-57)*
- 11.8 Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet. *(dnr 25BUN81-58)*
- 27.18 Reglering. Erbjudande av plats på introduktionsprogram för enskild elev *(dnr 25BUN28-6)*

- 27.18 Yttrande och beslut. Mottagande av sökande till yrkesintroduktion i gymnasieskolan (*dnr 25BUN28-5*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-180*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-6*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-7*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-8*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-9*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-10*)
- 13.2 beviljas serviceavgift för studier vid framnäs folkhögskola (*dnr 25BUN28-7*)
- 13.2 bevilja serviceavgift för studier vid framnäs folkhögskola (*dnr 25BUN28-8*)
- 7.16 Beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-1*)
- 27.2 Beslut på ansökan om tilläggsbelopp (*dnr 25BUN160-1*)
- 2.3 Beslut att avgränsa en vårdnadshavare att vistas på skolans område. (*dnr 25BUN101-2*)
- 27.2 Beslut på ansökan om tilläggsbelopp (*dnr 25BUN160-2*)
- 7.16 Beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-2*)
- 7.16 Beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-3*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-4*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-5*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-6*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-7*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-8*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-9*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-10*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-11*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-12*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-13*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-14*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-15*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-16*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-17*)

- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-18*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-19*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-20*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-21*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-22*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-23*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-24*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-26*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-27*)
- 7.16 beslut om placering i resursskola (*dnr 25BUN159-25*)
- 5.1 Beslut om avsteg från förskoleregler. (*dnr 25BUN155-1*)
- 26.3 Tilldelningsbeslut Avtal Körbanesaxlyft och fyrhjulinställningsverktyg (*dnr 25BUN157-2*)
- 9.3 Beslut om avstängning från fritidshem (*dnr 25BUN24-3*)
- 20.1 Utbildning för EU-medborgare (*dnr 25BUN29-7*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-167*)

§ 88 Rapport från kontaktpolitiker

Diariennr 25BUN5

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av rapport från kontaktpolitiker.

Ärendebeskrivning

Gun Jonsson och Malin Stenvall Viksten har genomfört kontaktpolitikerbesök vid Strömnäs skola den 20 maj 2025.

Ledamöter (ordinarie och ersättare) i Barn- och utbildningsnämnden har ett kontaktpolitikeruppdrag där den kontaktpolitiska verksamheten har för avsikt att vara ett stöd för nämnden i att fortlöpande få information om förvaltningens verksamheter, hur arbetet i stort fortskrider samt att förbättra uppföljningen inom verksamheterna.

Kontaktpolitikerna ska hålla sig informerade om tilldelad verksamhet och vara väl insatta i verksamhetens arbetssätt och förutsättningar. Detta görs genom att kontaktpolitiker ges möjlighet att fördjupa sig inom tilldelat verksamhetsområde för att sedan redovisa för övriga nämndledamöter under denna punkt, Rapport från kontaktpolitiker.

Kontaktpolitiker ges möjlighet till tre kontaktdagar per år med ersättning. För ledamöter utgår en extra dag för besök i gymnasieskolan.

§ 89 Ordförande och Förvaltningschef informerar

Diariernr 25BUN4

Beslut

Ingen information lämnas från ordförande eller förvaltningschef.

§ 90 Av ledamöter väckta ärenden

Diariennr 25BUN7

Beslut

Inga ärenden väcks under sammanträdet.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunallagen 4 kap 20 § får varje ledamot i en nämnd väcka ärenden.

Ledamöter i en nämnd har, antingen ensamma eller flera tillsammans, rätt att väcka ärenden i nämnden.

Rätten att väcka ärenden avser endast den nämnd som ledamoten tjänstgör i och innebär inte en rätt att få ärendet avgjort vid det sammanträde då ärendet väcks.

Nämnden beslutar om ett ärende ska väckas.

Rapport "Personligt"
2024
§78
25BUN149

...

Personligt 2024

En undersökning bland eleverna i skolår 7, 9 i
grundskolan samt skolår 2 i gymnasieskolan

Februari 2024
Anette Christoffersson

Piteå kommun

Innehåll

Sammanfattande resultat.....	2
Hälsa och mående	2
Upplevelse av stress.....	2
Sömnsvårigheter	3
Nedstämdhet	3
Lunch	3
Kränkningar och mobbing	3
Demokrati och inflytande	4
Frågor om framtiden	4
Frågor om politik och samhälle	5
Vad kan vi arbeta vidare med?.....	7
Inledning.....	8
Om undersökningen.....	8
Annan könstillhörighet som alternativ	8
Hur mår ungdomar i Piteå?	9
Lunch	9
Träning/motion	9
Hälsa	9
Utsatta för kränkningar, mobbing	11
Sex	11
Utsatthet	12
Snatteri, klotter.....	13
Demokrati och inflytande	13
Föreningstillhörighet.....	13
Frågor om framtiden	14
Frågor om politik och samhälle	16
Till sist ... hur kan din hälsa förbättras.....	18
Något du kan göra själv	18
Något skolan kan göra	18

Sammanfattande resultat

Hälsa och mående

Liksom tidigare år visar undersökningen Personligt på att de allra flesta ungdomar i Piteå har en god självskattad hälsa. De flesta har någon i sin omgivning att prata med om svåra saker och de vänder sig till vuxna i sin omgivning när de blivit utsatta för något jobbigt.

Vid en jämförelse med 2022 är det marginellt fler unga som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra.

Vissa skillnader ses mellan årskurserna. Något fler unga i årskurs 9 skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig jämfört med de andra årskurserna.

Största skillnaderna ses vid en jämförelse mellan könen, 19 procent av tjejerna skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig jämfört med 6 procent av killarna. Vid en jämförelse mellan åren är det färre tjejer som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig. Ingen förändring ses för killarna. Andel tjejer som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra är 81 procent, en ökning med fem procentenheter sedan 2022 Nationell statistisk¹ visar även den på att tjejer/kvinnor skattar sin hälsa lägre än killar/män. Statistiken på ungidag.se har målgruppen 16–24 år och är därför inte fullt jämförbar med Personligt.

Vid en jämförelse mellan skolenheter i grundskolan ses vissa skillnader. Andelen som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig varierar från som lägst 7 procent till som högst 20 procent. Liknande skillnader ses vid en jämförelse mellan gymnasieskolans olika program. Det är viktigt att komma ihåg att när det är färre respondenter i jämförelsen, kan resultaten variera mer mellan åren. Detta beror på att ett litet antal svar får en större påverkan på det totala resultatet, vilket kan leda till större skillnader från år till år. Det är därför svårt att dra några slutsatser utifrån jämförelsen mellan skolenheter och program. För att göra det skulle man behöva analysera och jämföra resultat mellan enheter och program under en längre period.

Upplevelse av stress

Enkätresultaten visar en tydlig skillnad i upplevd stressnivå mellan tjejer och killar. Bland tjejer är det en högre andel som rapporterar att de känner sig stressade "flera gånger i veckan" (35 procent) och "i stort sett varje dag" (17 procent), jämfört med killar där motsvarande siffror är betydligt lägre (14 procent respektive 4 procent). Detta indikerar att tjejer generellt upplever högre och mer frekvent stress än killar.

Killar å andra sidan, rapporterar en högre andel av att sällan eller aldrig känna sig stressade (25 procent), vilket är en markant skillnad jämfört med tjejer (6 procent). Detta kan tyda på att killar antingen

¹ Ungidag.se och Folkhalsomyndigheten.se

hanterar stressfaktorer bättre, eller inte upplever lika många stressfaktorer i sitt dagliga liv.

Sömnsvårigheter

Enkätresultaten visar även på en tydlig skillnad i sömnsvårigheter mellan olika tjejer och killar. Bland killar rapporterar en större andel (39 procent) att de sällan eller aldrig har svårt att sova jämfört med tjejer (25 procent). Vidare visar resultaten att en relativt stor andel av både tjejer och killar har svårt att sova "någon eller några gånger i månaden" (29 procent) respektive 30 procent). Detta visar på att tillfälliga sömnproblem är relativt vanliga bland ungdomar oavsett kön.

Nedstämdhet

Bland killar är det en majoritet, 58 procent, som rapporterar att de sällan eller aldrig känner sig nedstämda, vilket är en betydligt högre andel jämfört med tjejer (21 procent).

Det är 9 procent av samtliga respondenter i undersökningen som uppger att de känt sig så nedstämda att de allvarligt funderat på självmord. Bland tjejer har 15 procent rapporterat att de har känt sig så deppiga att de allvarligt funderat på självmord, jämfört med killar där endast 3 procent rapporterat detsamma.² Denna skillnad kan tyda på att tjejer i denna undersökning upplever högre nivåer av psykisk ohälsa eller att de är mer benägna att rapportera känslor.

Sammanfattningsvis kan skillnaderna mellan tjejer och killar delvis förklaras av sociala normer och förväntningar, där tjejer ofta upplever högre krav på prestation i skolan och sociala sammanhang, vilket kan bidra till ökad stress och psykisk ohälsa. Tjejer uttrycker också sina känslor mer öppet, medan killar tenderar att hantera stress på andra sätt eller undvika att prata om problem. Biologiska faktorer, såsom hormonella förändringar under puberteten, kan också påverka tjejers högre självrapporterade stress och nedstämdhet. Dessutom påverkar skolmiljön där tjejer känner större press att prestera, medan killar i högre grad inte ser skolan som en stresskälla.

Lunch

Andelen unga som uppger att de äter lunch varje skoldag har ökat med fem procentenheter jämfört med 2022. 48 procent av tjejerna och 53 procent av killarna uppger att de äter lunch varje dag.

86 procent av respondenterna uppger att de vanligtvis äter sin lunch i skolmatsalen vilket är en ökning med tre procentenheter jämfört med 2022.

Kränkningar och mobbing

29 procent av de som uppger att de blivit utsatta för mobbing eller kränkningar bedömer sin hälsa som ganska eller mycket dålig vilket är mer än dubbelt så många som de som inte blivit utsatta. Samma mönster ses för upplevelsen av stress (61 procent), sömnsvårigheter

² Frågan om självmord besvaras ej av de som svarat att de aldrig eller sällan känner sig nedstämda. Frågan har besvarats av 597/1025 respondenter.

(39 procent), nedstämdhet (39 procent) och självmordstankar (29 procent). Mobbning och kränkningar är allvarliga faktorer som kan påverka unga individer på många sätt. Effekterna kan vara både kortsiktiga och långsiktiga, och det är viktigt att arbeta förebyggande för att minska mobbning i skolor och samhällen för att stärka ungdomars hälsa och välmående.

Demokrati och inflytande

Resultaten visar på en varierande grad av kunskap bland ungdomar om var de kan vända sig för att påverka olika samhällsfrågor. Bland de olika kategorierna är det tydligt att ungdomarna känner sig mest informerade om hur de kan påverka skolfrågor, där 51 procent av tjejerna och 48 procent av killarna uppger att de vet var de ska vända sig. Det kan tyda på att skolorna är aktiva i att informera eleverna om hur de kan påverka i skolfrågor.

När det gäller trafikfrågor, kultur- och fritidsfrågor samt miljöfrågor, är kunskapen om var man kan påverka betydligt lägre. Endast 25 procent av tjejerna och 29 procent av killarna känner till hur de kan påverka trafikfrågor. Ännu färre, 20 procent av tjejerna och 21 procent av killarna, vet hur de kan påverka kultur- och fritidsfrågor.

En stor andel av ungdomarna, 51 procent av tjejerna och 54 procent av killarna, uppger att de har "ingen aning" om var de ska vända sig för att påverka någon av de nämnda frågorna. Andelen unga som uppger att de inte har en aning om var de ska vända sig har ökat med 6 procentenheter jämfört med 2020 och 2022.

Andelen unga som uppger att de försökt påverka/få inflytande i en samhällsfråga är 7 procent vilket är en minskning med 7 procentenheter sedan 2020.

53 procent av de unga svarar att de är med i en förening. Andelen som är med i en förening sjunker med stigande ålder, från 64 procent i årskurs 7 till 40 procent i årskurs 2 gymnasiet.

Frågor om framtiden

53 procent av tjejerna och 40 procent av killarna uppger att de tror att de kommer att flytta från Piteå. Endast 13 procent av tjejerna och 24 procent av killarna har definitivt beslutat att inte flytta från kommunen. En tredjedel (tjejer 33 procent och killar 35 procent) har inte funderat över frågan. För killarna är den främsta anledningen till att de överväger att flytta arbete, för tjejerna är främsta anledningen studier. Detta kan tyda på att tjejer i högre grad ser studier som en drivkraft för att lämna kommunen, medan killar i större utsträckning motiveras av arbetsmöjligheter. Tjejer uppger i större utsträckning än killar att de vill ha närmare till större ort/stad som anledning till flytt.

På frågan vad som är det bästa med att bo i Piteå är familj och släkt den mest uppskattade aspekten av att bo i Piteå för både tjejer och killar. "Kompisar eller pojkvän/flickvän/partner" är högt värderat bland tjejer (58 procent) jämfört med killar (49 procent).

"Möjligheten till arbete" och "Möjligheten till fortsatta studier" är mer framträdande bland killar (26 procent respektive 11 procent) än bland tjejer (11 procent respektive 8 procent), vilket kan visa på att killar i Piteå ser större möjligheter eller värderar dessa aspekter högre.

Bland de tillfrågade är det tydligt att killar generellt har en mer positiv syn på framtiden jämfört med tjejer. 40 procent av killarna uppger att de ser på framtiden "Mycket positivt", vilket är en betydligt högre andel jämfört med 24 procent av tjejerna.

Sammanfattningsvis verkar killar ha en mer optimistisk syn på framtiden, medan tjejer också övervägande är positiva men i något mindre utsträckning än killar. Denna variation i syn på framtiden kan spegla olika erfarenheter och förväntningar baserade på könstillhörighet. Det är viktigt att notera att en mycket liten andel av de unga ser mycket negativt på framtiden.

Frågor om politik och samhälle

36 procent av både tjejer och killar anger att de är "Inte alls intresserade" av politik. När det gäller de som är "Inte särskilt intresserade" av politik, är det en större andel tjejer (46 procent) jämfört med killar (39 procent) som valde detta alternativ. För de mer positiva svaren, "Ganska intresserad" och "Mycket intresserad", har killar en högre andel jämfört med tjejer (tjejer 2 procent, killar 6 procent).

28 procent av tjejerna och 35 procent av killarna anger att de är "Inte alls intresserade" av samhällsfrågor, medan en ännu större andel, 49 procent av tjejerna och 43 procent av killarna, känner sig "Inte särskilt intresserade". En majoritet av både tjejer och killar anger alltså att de har ett lågt eller inget intresse för samhällsfrågor.

Bland tjejerna är, 44 procent, "ganska intresserade" av internationella händelser, följt av 36 procent som är "inte särskilt intresserade". Endast en mindre andel, 6 procent, uttrycker att de är "mycket intresserade". För killarna är fördelningen liknande, där den största andelen, 36, procent också är "inte särskilt intresserade". Andelen killar som är "ganska intresserade" är något lägre än bland tjejerna, 36 procent, och andelen som är "mycket intresserade" är något högre, 9 procent.

Det mest populära sättet att engagera sig i samhällsfrågor eller politik är genom att "gilla/dela inlägg om samhällsfrågor/politik på sociala medier". När det gäller mer direkta former av politiskt engagemang, som att "ta kontakt med politiker, tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen" eller "skriva ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker", är killar mer benägna att engagera sig i dessa aktiviteter jämfört med tjejer. Killar har nästan fyra gånger högre deltagande i att ta kontakt med beslutsfattare (6 procent) jämfört med tjejer (1 procent).

Enkätresultaten visar att en majoritet av de unga känner en osäkerhet eller brist på information om huruvida de kan påverka beslutsfattande i kommunen. Det mest framträdande svaret på frågan "Vilka

möjligheter har du att föra fram dina åsikter till de som bestämmer i kommunen?) är "Vet inte" där 66 procent av tjejerna och 59 procent av killarna har valt detta alternativ.

75 procent av de unga har svarat att de inte är intresserade av att vara med och påverka frågor som rör kommunen. 2019 var motsvarande andel 60 procent.

En stor andel av de unga, oavsett kön, verkar osäkra på hur de skulle påverka kommunala frågor, vilket framgår av det höga procenttalet för svarsalternativet "Vet inte" (tjejer 54 procent, killar 34 procent). Det kan tyda på en brist på information eller tillgängliga resurser om hur man engagerar sig i kommunala frågor, eller möjligen en känsla av att deras åsikter och handlingar inte kommer att ha någon större påverkan.

När det gäller specifika kanaler för att påverka, verkar killar att i högre grad än tjejer vända sig till formella och strukturerade vägar såsom politiska partier eller ungdomsförbund (14 procent), föreningar eller organisationer (14 procent) och kommunala tjänstepersoner eller politiker (15 procent för båda). Tjejer verkar mindre benägna att använda dessa kanaler. Internet och sociala medier är också en populär kanal, särskilt bland killar (18 procent) jämfört med tjejer (15 procent).

På frågan om vad de vill påverka uttrycker tjejerna en önskan att förbättra skolmiljön, minska stress och press i skolan, och öka tillgängligheten till aktiviteter och resurser för unga. De tar också upp frågor som skolmaten och kollektivtrafiken. Killarna fokuserar mer på idrottsrelaterade förbättringar som nya ishallar och bättre stöd för idrottsföreningar, men tar även upp skolrelaterade ämnen som skolmat och bussförbindelser.

För frågan "Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?" är den vanligast anledningen bland både tjejer och killar att de inte är tillräckligt intresserade. En något större andel killar (25 procent) jämfört med tjejer (20 procent) tror att deras deltagande inte spelar någon roll. Kunskapsbristen ("Jag kan för lite om hur jag ska göra") är relativt jämnt fördelad mellan tjejer och killar. Det tyder på att utbildningsinsatser för att öka kunskapen om påverkansmöjligheter skulle kunna gynna både tjejer och killar.

Jämfört med 2019 är det något fler som svarat att de inte är tillräckligt intresserade.

Sammanfattningsvis visar resultaten på att det finns ett behov av att öka medvetenheten och förbättra kommunikationen om hur ungdomar kan engagera sig och påverka i kommunala frågor.

Det är en relativt jämn fördelning mellan de som har "ganska stort förtroende" och "ganska litet förtroende" för politiker, med en något högre andel som lutar åt "ganska stort förtroende". För tjejer är denna siffra 43 procent jämfört med 40 procent som har "ganska litet förtroende", medan för killar är siffrorna 42 procent respektive 33

procent. En majoritet av både tjejer och killar har en grundläggande tillit till politiker, även om denna tillit inte är överväldigande stark. Tilliten till politiker är dock högre än vid undersökningen 2019.

En majoritet av både tjejer (64 procent) och killar (65 procent) uttrycker att de har "ganska stort förtroende" för vuxna i allmänhet. Andelen tjejer som svarar att de har "ganska litet förtroende" för vuxna i allmänhet är 24 procent jämfört med killar 15 procent. Förtroende för vuxna i allmänhet är lägre jämfört med 2019.

Vad kan vi arbeta vidare med?

Liksom tidigare undersökningar pekar även detta års undersökning av Personligt på stora skillnader mellan hur killar och tjejer skattar sin hälsa. För att främja en jämlik och jämställd hälsa bland barn och unga är det viktigt att fortsätta **utveckla och stärka samarbeten** mellan förvaltningar, organisationer och aktörer.

Likväl som det är viktigt att ta tjejernas sämre mående på allvar är det också viktigt att arbeta för att bryta könsstereotypa mönster – att uppmuntra killarna att prata om känslor och sitt mående.

Piteå kommun har över tid arbetat med att stärka **ungas inflytande**. Trots det pekar resultaten i Personligt på att arbetet med att öka ungas möjligheter till och kunskap om sina möjligheter till påverkan behöver stärkas. I det samarbete som Piteå kommun inlett med Lutsik i Ukraina är ungas inflytande i fokus.

Arbetet för att förebygga mobbing och kränkningar behöver även fortsättningsvis prioriteras. Att utsättas för mobbing och kränkningar kan ha allvarliga konsekvenser för den som utsätts både på kort och lång sikt.

Återkopplingen av resultaten i Personligt behöver förbättras.

Framför allt behöver återkopplingen till respondenterna säkerställas. Även återkopplingen till andra intressenter, exempelvis föräldrar, personal i fritidshem och förskola, civilsamhällesorganisationer, personal inom socialtjänsten och kultur- och fritidsförvaltningen skulle kunna förbättras.

Resultaten av undersökningen delges samtliga förvaltningar och nämnder.

ANDTS

2022 och 2024 har frågorna som handlar om alkohol, narkotika, droger, tobak och spel inte ställts i Personligt då Länsstyrelsen Norrbotten har genomfört en gemensam ANDTS-undersökning för länets kommuner. Piteå har, liksom övriga kommuner i länet, deltagit i den undersökningen. Om den undersökningen även fortsättningsvis ska genomföras vartannat år bör genomförandet av Personligt ses över. I nuläget genomförs både Personligt och den länsgemensamma undersökningen med samma intervall och vid samma tid (hösten).

Inledning

Enkätundersökningen **Personligt** har genomförts för tjugonde gången bland elever i skolår sju och nio i grundskolan samt skolår två i gymnasieskolan. Enkäten genomförs på uppdrag av kommunfullmäktige som en del i kommunens årliga uppföljning. Från och med 2020 genomförs enkäten vartannat år.

Av 1363 respondenter har 1140 svarat vilket ger en svarsfrekvensen 84 procent.

Om undersökningen

För att möjliggöra fördjupade analyser inom vissa områden beslutades 2017 att undersökningen skulle följa en treårscykel med särskilda teman:

- År 1 Skola
- År 2 Du och din familj, Fritid
- År 3 Politik och samhälle, Arbete och framtid

Från 2020 genomförs enkäten vartannat år. Det innebär att vissa frågor återkommer årligen medan andra undersöks i längre intervaller.

Undersökningen är anonym, men som vid alla självskattningsenkäter finns en möjlighet att enskilda svar inte är helt sanningsenliga. Däremot kan resultaten antas vara relativt stabila över tid, vilket gör enkäten värdefull för trendanalyser.

Undantag för ANDTS-frågor

Sedan 2022 har frågor om alkohol, narkotika, tobak och spel uteslutits från Personligt då Piteå kommun istället deltar i en länsgemensam ANDTS-undersökning genom Länsstyrelsen Norrbotten. Resultatet från denna undersökning förväntas presenteras under våren 2025.

Annan könstillhörighet som alternativ

Alternativet "Annan könstillhörighet" lades till från och med 2017. Ett fåtal ungdomar har använt sig av möjligheten att välja det alternativet och resultatet blir därför svårt att redovisa per fråga. Reaktionerna från ungdomarna har varit positiva till att alternativet funnits med.

Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt och vuxna ska lyssna och beakta deras åsikter.

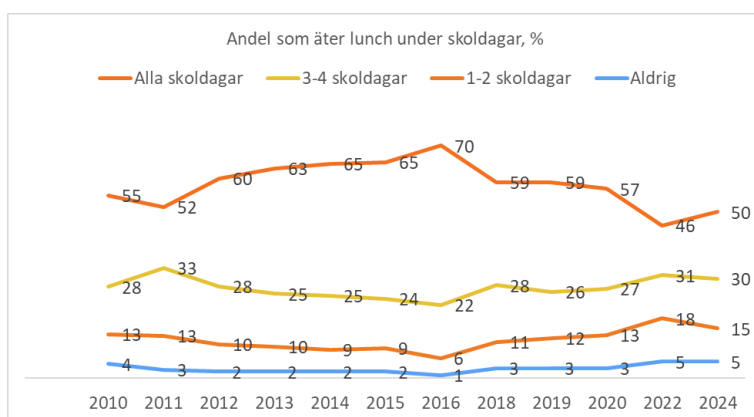
Barnkonventionen, artikel 12

Hur mår ungdomar i Piteå?

Lunch

Andelen unga som uppger att de äter lunch varje skoldag har ökat med fyra procentenheter jämfört med 2022. Vid 2024 års undersökning uppger 48 procent av tjejerna och 53 procent av killarna att de äter lunch varje skoldag. Andelen som äter lunch minst 3 skoldagar per vecka är 80 procent (77 procent år 2022). Vid en jämförelse mellan årskurser ses vissa skillnader. Flest elever i årskurs 7 äter lunch alla eller 3–4 skoldagar.

86 procent äter vanligtvis sin lunch i skolmatsalen. Anledningen till att man inte väljer att äta lunch varje dag i skolmatsalen är, liksom tidigare år, framför allt att man tycker att menyn är dålig.

Träning/motion

Det är 91% av ungdomarna som uppger att de tränar minst en gång i veckan. Andelen elever som aldrig tränar har legat relativt konstant över tid och de senaste åren varierat mellan 9 och 11 %.

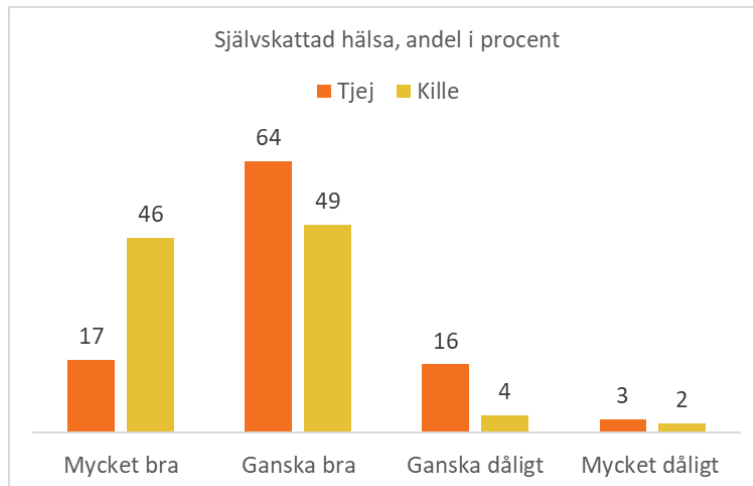
Barn har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 31, Barnkonventionen

Hälsa

De flesta unga, 88 procent, bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra. Andelen unga som bedömer sin hälsa som mycket dåligt ligger lika med tidigare år, 3 %. Det innebär att 29 unga bedömer sin hälsa som mycket dålig.

Andel tjejer som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra är 81 procent, en ökning med två procentenheter jämfört med 2022. Det är, liksom vid de tidigare undersökningstillfällena, flest tjejer som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig. Skillnaderna är stora, 19 procent av tjejerna skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig jämfört med 6 procent av killarna.

Huvudvärk, ont i magen

2022 svarade 40 procent av de unga att de sällan eller aldrig har huvudvärk. 2024 är motsvarande siffra 33 procent. Andelen unga som uppger att de har huvudvärk flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag är lika vid de tre senaste undersökningstillfällena.

2022 svarade 48 procent av de unga att de sällan eller aldrig har ont i magen. 2024 är motsvarande siffra 43 procent. Andelen unga som uppger att de har ont i magen flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag är lika de tre senaste åren.

Liksom tidigare år är det betydligt fler tjejer än killar som uppger att de har problem med ont i magen och huvudvärk.

Vid en jämförelse mellan årskurserna så är det något fler unga i årskurs 9 som uppger att de har huvudvärk och/eller ont i magen flera gånger i veckan eller varje dag.

Stress

Andelen som sällan eller aldrig har känt sig stressade har från undersökningen 2022 minskat med 4 procentenheter. Andelen som uppger att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag är i princip lika vid de tre senaste undersökningstillfällena. Betydligt fler tjejer än killar känner sig stressade, drygt 50 procent av tjejerna uppger att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller varje dag.

Vid en jämförelse mellan årskurserna är det eleverna i årskurs nio som känner sig mest stressade.

Sömn

Andelen unga som uppger att de sällan eller aldrig har problem med att sova har legat på ungefär samma nivå vid de tre senaste undersökningstillfällena. Det är fler tjejer än killar som uppger att de har problem med sömnen. Vid en jämförelse mellan årskurserna är det eleverna i årskurs nio som har störst problem med sömnen.

Nedstämdhet, tankar på självmord

Sammantaget är det 35 elever (66 elever 2022) som uppger att de känner sig nedstämda i stort sett varje dag.

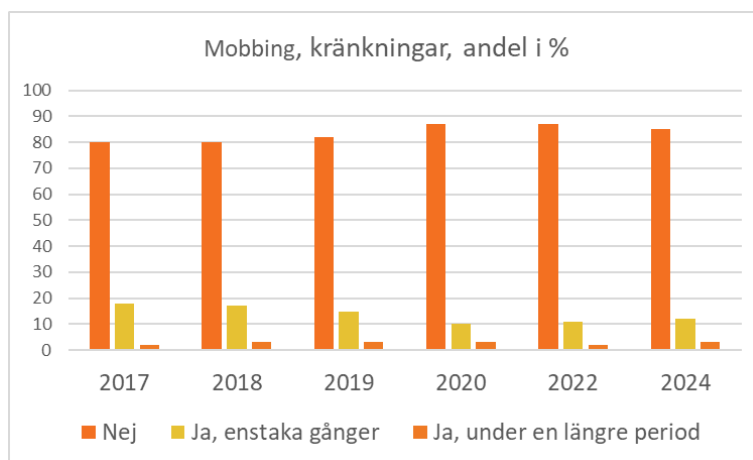
Andelen unga som uppger att de känt sig så deppiga att de allvarligt funderat på självmord är marginellt lägre jämfört med 2022. Vid en jämförelse mellan årskurserna är det, liksom tidigare år, flest elever i årskurs 7 som uppger att de funderat på självmord.

Totalt är det 89 unga (jämfört med 112 unga 2022) som svarat ja på frågan om de allvarligt funderat på självmord de senaste 12 månaderna.

Endast 31 procent av de unga som varit nedstämda/deppiga under en längre period har berättat det för någon vuxen. Det är fler tjejer än killar som berättar för någon vuxen. Av de som berättat uppger 85 procent att de då fått hjälp.

Utsatta för kränkningar, mobbing

Andelen unga som uppger att de blivit kränkta enstaka gånger ligger ungefär på samma nivå som 2020 och 2022. Andelen unga som uppger att de blivit mobbade ligger också på ungefär samma nivå som tidigare år. Det är 29 elever som uppger att de blivit mobbade (jämfört med 25 elever 2022).

Mer än dubbelt så många tjejer jämfört med killar uppger att de blivit kränkta och lite fler tjejer jämfört med killar uppger att de blivit mobbade. Vid en jämförelse mellan årskurserna så är eleverna i årkurs 9 mest utsatta för kränkningar och mobbing. En övervägande del av de som blivit utsatta uppger att de blivit utsatta i skolan och att de blivit kränkta/mobbade av andra elever. Övervägande delen av de som blivit utsatta för mobbing, 96 procent, har blivit utsatta i skolan och av andra ungdomar. 66 procent av de som utsatts berättar för någon vuxen och av de som berättar uppger 75 procent att de får hjälp. Fler tjejer än killar berättar för vuxna att de blivit utsatta.

Sex

Av eleverna i årskurs nio är det 16 procent som uppger att de haft sex, i årskurs två på gymnasiet är motsvarande siffra 47 procent. Av

eleverna i årskurs nio är det 61 procent som uppger att de alltid använder preventivmedel, för årskurs två gymnasiet är motsvarande siffra 65 procent. Vanligaste sättet att skydda sig för eleverna i årskurs nio är kondom, därefter p-piller. För eleverna i gymnasiet är vanligaste sättet att skydda sig p-piller, därefter kondom.

Utsatthet

Andelen unga som uppger att någon hotat dem under de senaste tolv månaderna är 7 procent vilket är lika med 2020 och 2022. Fler killar än tjejer har blivit hotade. Av de unga som upplevt hot har 43 procent berättat för någon vuxen och av de som berättat har drygt 70 procent fått hjälp. Färre killar än tjejer berättar för någon vuxen.

Det är 9 procent av de unga som uppger att någon stulit något från dem de senaste 12 månaderna, en marginell minskning jämfört med 2022. Något fler killar än tjejer uppger att någon stulit från dem. 45 procent har berättat för någon vuxen om vad som hänt och av de som berättat har 51 procent fått hjälp. Färre killar än tjejer berättar för någon vuxen.

Andelen unga som uppger att de blivit utsatta för misshandel är 2 procent vilket är lika med 2020 och 2022 (25 personer). Av dem har 36 procent berättat för någon vuxen om vad som hänt. Färre killar än tjejer har berättat för någon vuxen. Det är något fler pojkar som uppger att de blivit utsatta för misshandel.

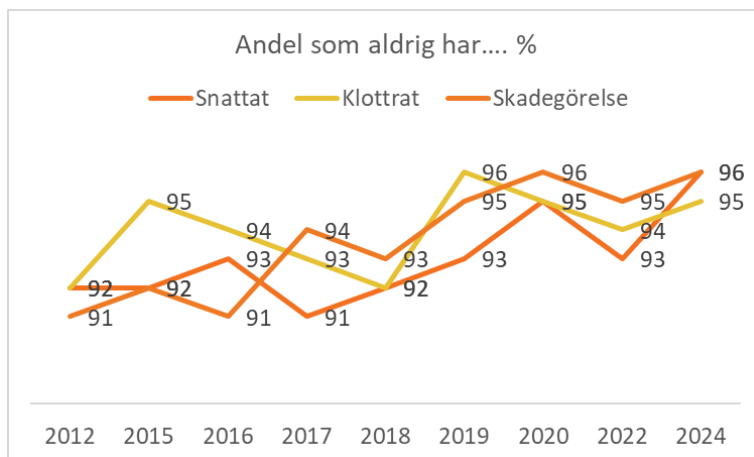
Det är två procent som uppger att de blivit utsatta för sexuellt utnyttjande/sexuellt våld, Det är fler tjejer än killar som uppger att de blivit utsatta. Av dem som blivit utsatta har knappt 30 procent berättat för någon vuxen.

*Barn ska skyddas mot föräldrarnas eller
närståendes våld. Det kan vara fysiskt, psykiskt
eller sexuellt våld.*

Artikel 19, Barnkonventionen

Snatteri, klotter

Den största andelen av de unga som deltagit i undersökningen, uppger att de aldrig snattat, klottrat eller medverkat till skadegörelse under de senaste 12 månaderna. Ingen nämnvärd förändring kan ses de senaste åren.

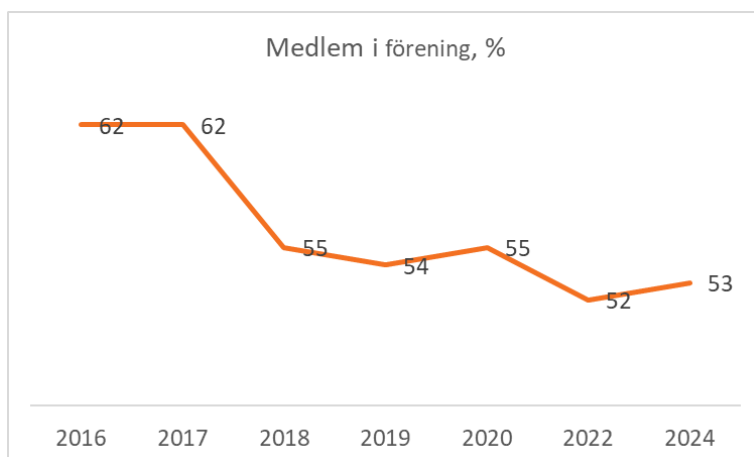
Demokrati och inflytande

Flest ungdomar, 49 procent, vet var de ska vända sig om de vill lämna åsikter för att inflytande i en skolfråga, en minskning med 7 procentenheter sedan 2020. Andelen unga som inte har en aning om var de ska vända sig för att få inflytande/påverka är 52 procent.

Det är 7 procent som uppger att de försökt påverka/få inflytande i en samhällsfråga under de senaste 12 månaderna, lika många tjejer som killar. Endast marginella förändringar de senaste åren kan ses. Av dem som försökt påverka uppger 18 procent att deras försök givit resultat men de allra flesta, 49 procent vet inte om försöken givit resultat eller inte.

Föreningstillhörighet

Andelen som uppger att de är medlem i någon förening har minskat med åtta procentenheter sedan 2016.

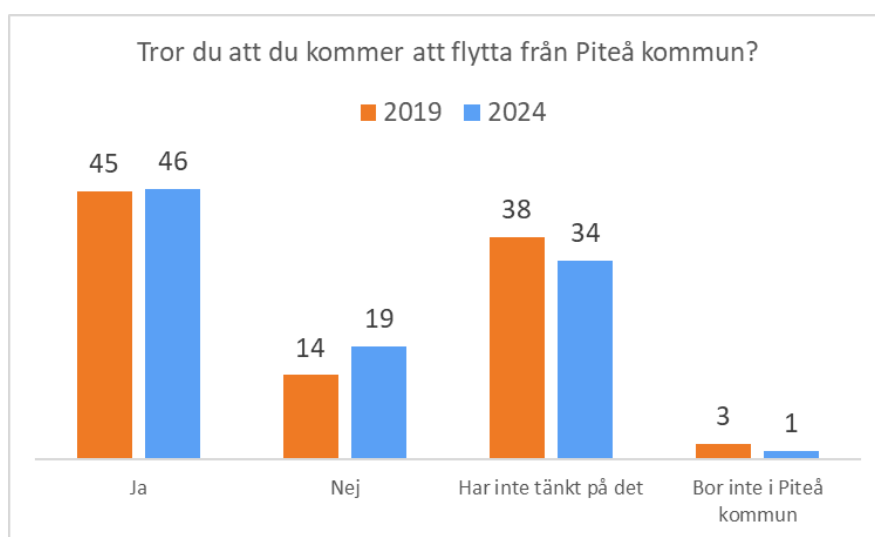
Lika många tjejer som killar uppger att de är medlem i en förening. Föreningstillhörigheten sjunker med stigande ålder, i årskurs 7

uppges 64 % av eleverna att de är medlemmar i en förening. För gymnasiet årkurs 2 har andelen sjunkit till 40 procent.

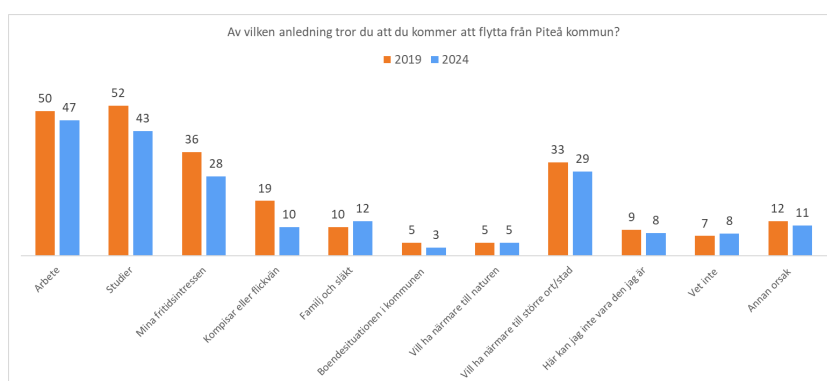
Frågor om framtiden

För andra gången ställs fördjupade frågor kring hur de unga tänker om framtiden i undersökningen "Personligt". Första gången frågorna ställdes var 2019. Frågorna är tänkta att återkomma ungefär vart fjärde år och ska användas som underlag för verksamhetsutveckling.

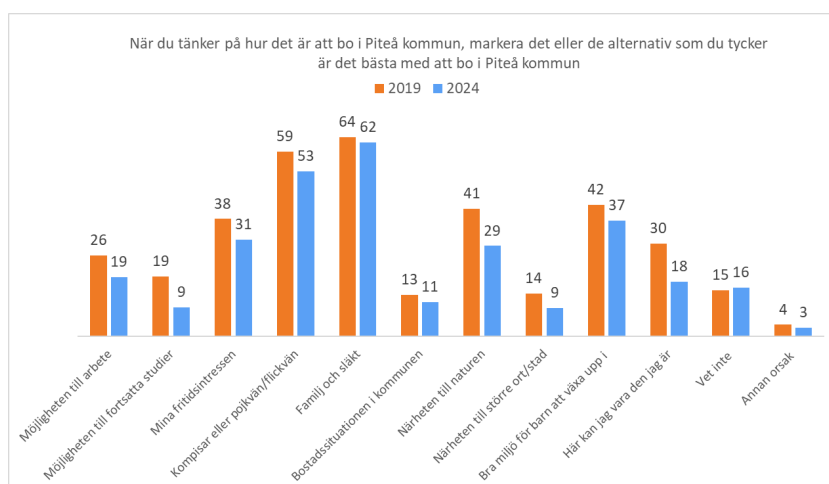
46 procent av ungdomarna har svarat att de tror att de kommer att flytta från Piteå. Fler tjejer än killar tror att de kommer att flytta (53 procent jämfört med 40 procent).

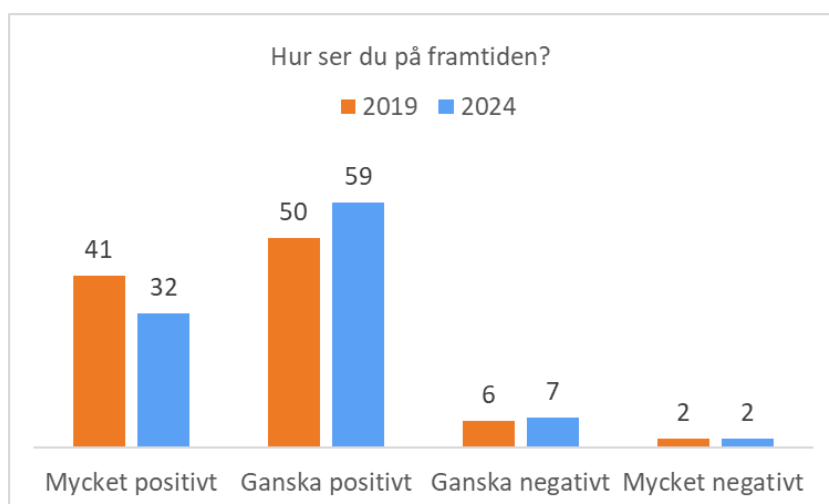
Främsta orsakerna till flytt är studier, arbete, att man vill ha närmare till större stad, fritidsintressen. Fler tjejer än killar uppger att man kommer att flytta på grund av studier och fler killar än tjejer uppger att man kommer att flytta på grund av arbete.

På frågan om vad som är det bästa med att bo i Piteå uppger de unga som främsta orsaker familj och släkt, kompisar eller flickvän/pojkvän, bra miljö för barn att växa upp i samt fritidsintressen.

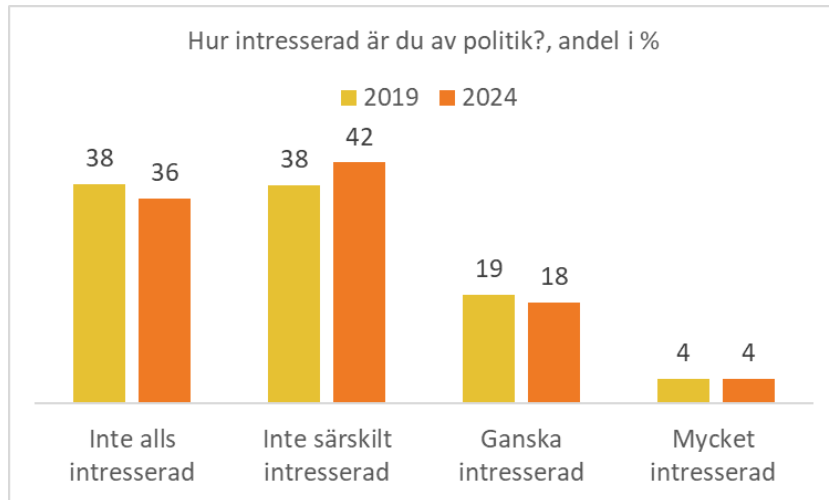

På frågan ”Hur ser du på framtiden?” svarar 32 procent att de ser mycket positivt på framtiden. Det är en försämring med 9 procentenheter jämfört med 2019. Andelen som ser ganska eller mycket negativt på framtiden är ungefär lika med 2019, 8 procent.

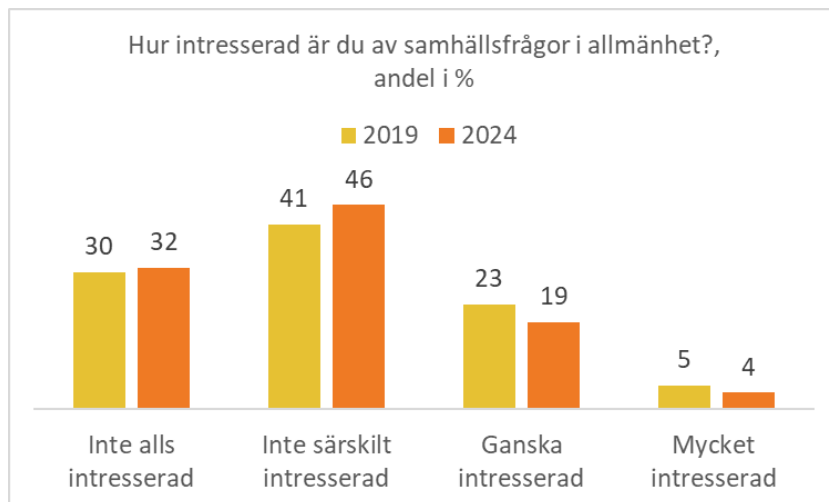

Frågor om politik och samhälle

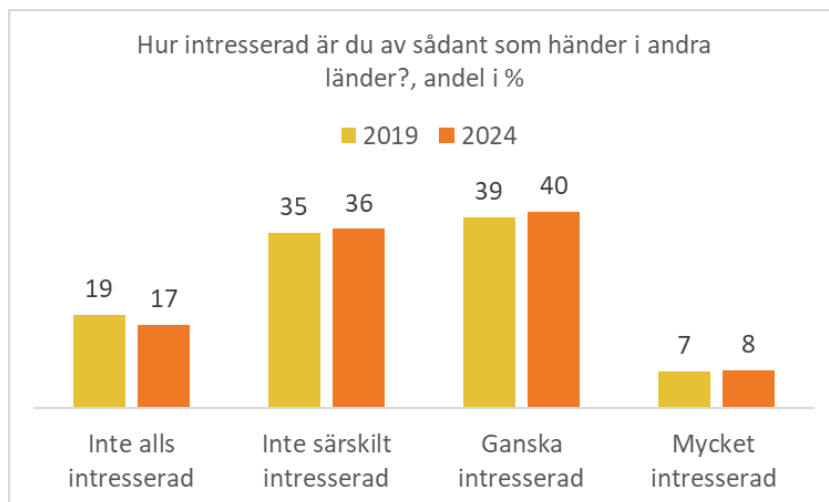
78 procent av ungdomarna svarar att de inte är särskilt/inte alls intresserade av politik. Andelen som är ganska eller mycket intresserade är 22 procent, en marginell ökning jämfört med 2019.

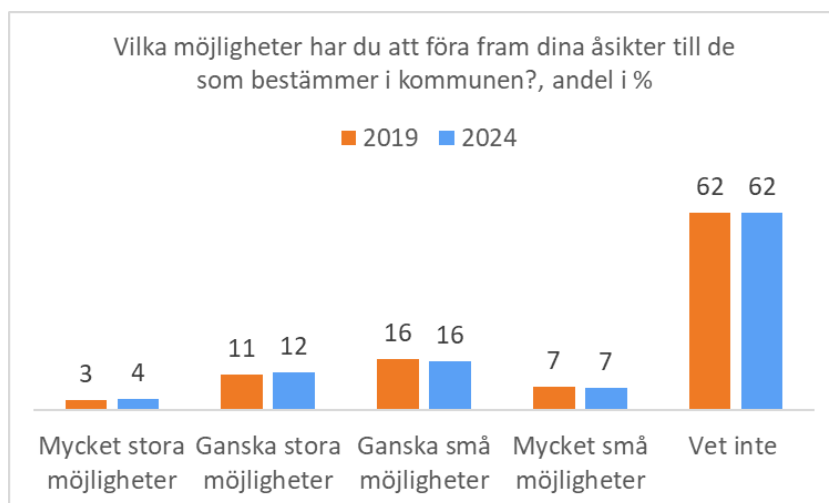
Intresset för samhällsfrågor är också lågt och endast 23 procent svarar att de är ganska eller mycket intresserade, en minskning med fem procentenheter jämfört med 2019.

Störst intresse har de unga av vad som händer i andra länder. 48 procent har svarat att de är ganska eller mycket intresserade vilket är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2019.

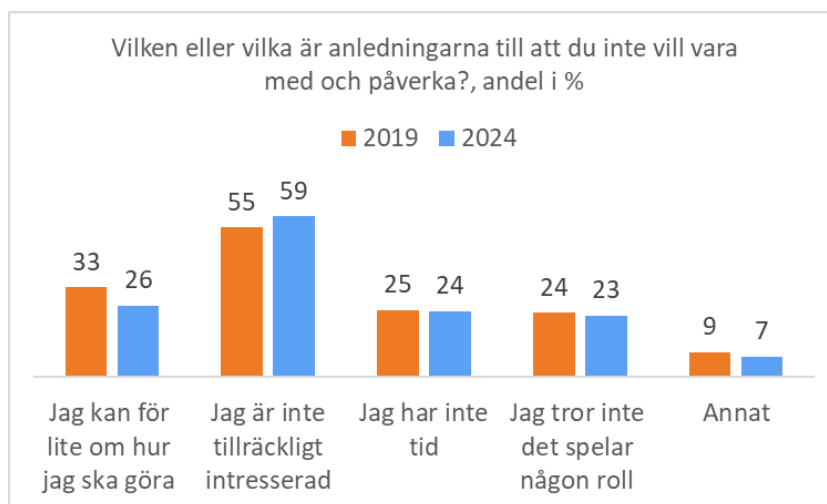
16 procent av de unga svarar att de har ganska eller mycket stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. 62 procent svarar att de inte vet vilka möjligheter de har att föra fram sina åsikter. Inga eller marginella förändringar jämfört med 2019.

25 procent av de unga svarar att de vill vara med och påverka frågor i sin kommun. Andelen som vill vara med och påverka ökar med stigande ålder och i gymnasiet åk 2 svarar 37 procent att de vill vara med och påverka.

På frågan ”Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?” svarar 44 procent att de inte vet, 30 procent svarar att de vänder sig till någon de känner, 16 procent internet/sociala medier och 14 procent kommunal politiker.

Som orsak till inte vilja vara med och påverka svarar 59 procent att de inte är tillräckligt intresserade, 26 procent svarar att de kan för lite, 24 procent att de inte har tid och 23 procent svarar att de inte tror att det spelar någon roll.

48 procent av de unga svarar att de har ganska eller mycket stort förtroende för politiker, en ökning med 6 procentenheter sedan 2019. 76 procent svarar att de har ganska eller mycket stort förtroende för vuxna i allmänhet, en marginell ökning jämfört med 2019.

Till sist ... hur kan din hälsa förbättras

Något du kan göra själv

En majoritet av de unga uttrycker en vilja att förbättra sina levnadsvanor genom att öka sin fysiska aktivitet, förbättra sina kostvanor och sin sömn. Många nämner åtgärder som att träna mer, äta hälsosammare och sova mer som metoder för att förbättra sitt välbefinnande. Det finns även en del svar som uttrycker en önskan om att minska stress och skapa bättre dagliga rutiner.

Något skolan kan göra

Enkätsvaren visar att relativt många elever är missnöjda med skolmaten och önskar förbättringar. Andra vanliga förslag för att förbättra skolmiljön är kortare skoldagar, längre rastperioder, mindre prov och läxor, samt en allmän minskning av stress och press på eleverna. Det finns också förslag på att göra skolan roligare och mer engagerande genom att dekorera klassrum och göra lektionerna mer interaktiva. Dessutom nämns behovet av bättre anpassning av scheman till elevernas behov, som att basera dem på busstider och att tillåta mer flexibilitet i skolaktiviteter.

Något på fritiden

Enkätsvaren visar att många önskar vara mer aktiva och engagerade i olika fysiska aktiviteter som fotboll, träning på gym, och andra sporter. Många uttrycker också en önskan om att umgås mer med vänner och familj. Det finns även en del svar som pekar på att de unga vill minska stress och press från skola och sport, samt förbättra sin hälsa genom bättre sömn och kost. Överlag verkar det finnas en stark vilja att förbättra både fysisk och mental hälsa samt socialt umgänge.

Något personer i din närhet kan göra för dig:

Enkätsvaren visar att de unga önskar mer stöd, förståelse och engagemang från personer i deras närhet. Många uttrycker ett behov av att bli lyssnade på och förstådda, speciellt i frågor som rör personliga beslut, stress och studier. Andra önskar mer praktiskt stöd såsom hjälp med skolarbeten eller att deras närstående ska delta i fysiska aktiviteter med dem. Det finns också en önskan om mer roliga och engagerande aktiviteter, både i skolan och privat. Några svar indikerar även behov av specifika förändringar som mindre strikta regler hemma.

”SE PÅ MIG.

Ta min hand.
Varje gång jag försöker
flyga
ramlar jag ner,
för utan mina vingar är
jag svag.
Jag behöver någon.
Någon som kan vara
mina vingar
då jag inte längre orkar.

– Änglavakt, ur *Du är inte ensam - om och av tonåringar i Piteå*
(2017, s. 178)

Personligt 2024

*= röjande kontroll, dvs få har angett det svarsalternativet så utfall inte kan presenteras

Enkättagande

	Antal respondenter			Antal svar			Svarsfrekvens		
	2020	2022	2024	2020	2022	2024	2020	2022	2024
	1388	1378	1363	1137	1140	1140	82%	83%	84%

Frågor om hälsa och mående

Hur många skoldagar under en vecka äter du lunch?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Alla skoldagar	57	46	50	517	48	*	53	53	41	56
3-4 skoldagar	27	31	30	303	32	*	28	31	35	23
1-2 skoldagar	13	18	15	151	14	*	15	13	17	15
Aldrig	3	5	5	54	6	*	4	4	7	6

Var äter du vanligtvis din lunch under skoldagen?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Skolmatsalen	84	83	85	836	87	*	86	88	82	88
Skolcafeterian	6	7	6	56	8	*	4	8	6	3
Snabbmatställen	4	3	2	18	0	*	3	*	3	2
Hemmet	2	2	2	20	1	*	3	2	2	3
Annat	4	5	4	40	5	*	4	2	7	4

Varför äter du inte skollunchen varje dag i skolmatsalen?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Dålig meny	79	84	82	386	86	*	80	89	85	70
Tillägning (smak, kryddning)	33	36	20	93	15	*	25	8	27	25
Schemat passar inte	6	4	6	30	4	*	9	*	3	16
Dålig miljö - trivsel	6	7	6	27	7	*	4	*	8	7
Buller	2	3	4	17	3	*	4	*	6	4
Jag har hkk	4	2	2	11	2	*	2	*	5	*
Annat, ange vad	14	8	12	54	14	*	9	13	11	11

Frågan besvaras av de som inte äter i skolmatsalen varje dag.

Flervalsfråga - i tabellen antal redovisas antal svar.

Hur ofta tränar/motionerar du på din fritid? (minst 30 minuter per gång)

	Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
4 ggr per vecka el fler		39	41	42	427	33	*	49	44	40	41
2-3 gånger per vecka		36	36	38	391	43	*	34	42	41	31
En gång per vecka		14	14	11	112	13	*	9	9	8	17
Aldrig		11	9	9	95	11	*	8	6	11	11

Under de senaste 12 månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår, eller känner dig?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket bra		32	27	32	329	17	*	46	42	27	27
Ganska bra		53	58	56	569	64	*	49	48	58	61
Ganska dåligt		13	12	10	98	16	*	4	9	12	8
Mycket dåligt		3	3	3	27	3	*	2	*	4	4

Hur ofta har du haft huvudvärk under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		40	35	33	342	22	*	44	40	26	33
Någon eller några gånger i månaden		31	37	39	400	41	*	38	38	40	40
En gång i veckan		13	12	12	126	15	*	10	9	15	13
Flera gånger i veckan		13	12	12	122	18	*	7	11	14	11
I stort sett varje dag		3	3	3	35	5	*	2	3	4	3

Hur ofta har du haft ont i magen under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		48	43	43	440	24	*	60	45	36	47
Någon eller några gånger i månaden		33	36	36	372	43	*	31	35	40	34
En gång i veckan		8	9	10	102	14	*	7	11	11	9
Flera gånger i veckan		8	9	8	78	14	*	2	7	10	7
I stort sett varje dag		3	4	3	32	5	*	1	3	3	4

Hur ofta har du känt dig stressad under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		20	18	16	163	6	*	25	21	12	15
Någon eller några gånger i månaden		31	32	35	362	28	*	42	39	30	37
En gång i veckan		16	15	15	152	14	*	16	14	16	15
Flera gånger i veckan		23	23	24	244	35	*	14	21	27	24
I stort sett varje dag		11	12	10	102	17	*	4	5	15	11

Hur ofta har du haft svårt att sova under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		34	32	33	332	25	*	39	35	33	30
Någon eller några gånger i månaden		28	27	30	302	29	*	30	30	24	34
En gång i veckan		14	16	16	160	18	*	14	16	17	15
Flera gånger i veckan		16	18	15	154	18	*	13	14	15	17
I stort sett varje dag		8	7	7	74	10	*	4	6	11	5

Hur ofta har du känt dig nedstämd (deppig eller nere) under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		40	40	41	418	21	*	58	47	34	40
Någon eller några gånger i månaden		32	30	32	332	38	*	28	28	34	36
En gång i veckan		11	11	11	110	14	*	8	9	12	11
Flera gånger i veckan		13	14	13	130	21	*	5	12	15	11
I stort sett varje dag		4	6	3	35	5	*	2	3	5	3

Har du under de senaste 12 månaderna känt dig så deppig att du allvarligt funderat på självmord?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		14	16	15	89	18	*	8	18	16	10
Nej		86	84	85	517	82	*	92	82	84	90

Frågan besvaras ej av de som svarat att de sällan eller aldrig är nedstämda. (597/1025)

Har du berättat för någon vuxen att du varit deppig under en längre period?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		38	32	31	186	36	*	23	32	29	31
Nej		63	68	69	420	64	*	77	68	71	69

Frågan besvaras enbart av de som känt sig deppig.

Fick du hjälp när du berättade om din situation?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		87	85	85	158	86	*	84	81	84	92
Nej		13	15	15	27	14	*	16	19	16	8

Frågan besvaras enbart av de som känt sig deppig och berättat för någon vuxen

Om du skulle få problem, har du någon vuxen att prata med?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		9	8	12	118	15	*	8	9	17	9
Ja		91	92	88	903	85	*	92	91	83	91

Om du skulle få problem, har du någon jämnårig kamrat du kan prata med?

Tidserie, %					Antal	15					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		10	11	11	109	10	*	11	11	14	7
Ja		91	89	89	912	90	*	89	89	86	93

Under de senaste 12 månaderna, har du: Blivit mobbad, trakasserad, kränkt, eller utfryst?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		87	87	85	871	79	*	91	85	80	91
Ja, enstaka gånger		10	11	12	123	18	*	7	13	15	8
Ja, under en längre period		3	2	3	29	3	*	2	2	5	1

Var blev du mobbad, trakasserad, kränkt, eller utfryst?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Hemma		12	8	10	15	12	*	*	*	13	17
I någon annans hem		4	5	*	*	*	*	*	*	*	*
I mitt bostadsområde		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
På väg till eller från skolan		5	6	*	*	*	*	*	*	*	*
I skolan		77	85	86	126	87	*	86	95	87	70
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet		9	3	8	11	5	*	12	*	10	*
På bussen		3	4	*	*	*	*	*	*	*	*
På internet/i mobilen		32	26	21	31	24	*	16	16	15	43

Frågan besvaras endast av de som blivit utsatta.

Vem eller vilka gjorde det?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Andra elever/ungdomar		93	97	97	144	97	*	98	100	95	97
Familj/släkt		7	5	7	11	8	*	*	0	11	*
Annan vuxen person på fritiden		5	*	*	*	*	*	*	0	*	*
Annan vuxen person på skolan		*	*	*	*	*	*	*	0	*	*

Frågan besvaras endast av de som blivit utsatta.

Vad tror du det beror på?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År7	År 9	År 2
Etnisk tillhörighet		4	*	5	7	*	*	*	*	*	*
Kön		5	5	3	5	*	*	*	*	*	*
Könsidentitet eller könsuttryck		*	4	3	5	*	*	*	*	*	*
Sexuell läggning		5	9	5	7	*	*	*	*	8	*
Ålder		6	4	4	6	*	*	*	*	8	*
Funktionsnedsättning		4	3	4	6	*	*	*	*	*	*
Religion eller trosuppfattning		3	*	8	12	6	*	12	*	10	*
Utseende		23	23	24	36	22	*	26	26	24	20
Vet ej		48	49	59	89	63	*	53	65	57	53
Annan orsak		41	28	20	30	21	*	18	12	19	37

Frågan besvaras endast av de utsatta.

Har du berättat för någon vuxen att du blivit mobbad, trakaserad, kränkt, eller utfryst?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		40	43	52	78	51	*	55	51	55	47
Ja		60	57	48	73	50	*	45	49	45	53

Frågan besvaras endast av de utsatta.

Fick du hjälp när du berättade om din situation?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		30	17	28	20	29	*	26	18	35	33
Ja		70	83	72	52	71	*	74	82	66	67

Frågan besvaras endast av de utsatta som berättat.

Har du varit med och mobbat, trakaserat, kränkt, eller fryst ut någon under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		6	6	5	54	6	*	4	6	7	3
Nej		95	94	95	966	94	*	96	94	93	97

Har du haft sex med annan/andra personer?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		29	23	20	207	20	*	21	*	16	47
Nej		71	77	80	814	80	*	80	*	84	54

När du har sex, i vilken omfattning använder ni preventivmedel?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Aldrig	12	14	13	26	7	*	16	*	20	11
Sällan	9	10	7	14	*	*	10	*	*	8
Ofta	14	19	16	33	13	*	19	*	16	17
Alltid	65	57	64	131	75	*	55	*	61	65

Frågan besvaras enbart av de som haft sex.

När du har sex, hur skyddar ni er?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2022'4					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Kondom	40	46	57	101	48	*	65	*	66	53
P-piller	59	57	61	108	65	*	57	*	56	63
P-stav	19	22	16	28	14	*	17	*	15	16
Avbrutet samlag	7	9	3	6	*	*	*	*	*	*
Annat	7	5	5	8	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras enbart av de som svarat att de har haft sex.

Frågor om lag och rätt

Har någon hotat dig under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		89	90	89	911	89	*	89	91	84	92
Ja		7	7	7	67	5	*	8	4	12	4
Vill inte svara		4	4	4	45	6	*	3	5	5	4

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		44	55	57	38	44	*	64	63	58	46
Ja		56	45	43	29	57	*	36	38	42	54

Frågan besvaras endast av de som upplevt hot.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		14	29	21	6	15	*	25	0	25	29
Ja		86	71	79	23	85	*	75	100	75	71

Frågan besvaras endast av de som upplevt hot.

Har någon stulit från dig de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		91	88	89	911	91	*	88	91	84	92
Ja		8	11	9	95	7	*	11	8	14	7
Vill inte svara		1	1	2	17	2	*	1	2	3	1

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		31	34	55	52	52	*	57	55	59	46
Ja		69	66	45	43	48	*	43	45	41	55

Frågan besvaras endast av de som blivit avstulna något.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		25	26	49	21	40	*	56	31	67	42
Ja		75	74	51	22	60	*	44	69	33	58

Frågan besvaras endast av de som berättat att de blivit avstulna något.

Har du blivit utsatt för misshandel under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		97	97	96	987	96	*	97	99	94	96
Ja		2	2	2	25	2	*	2	*	4	3
Vill inte svara		1	2	1	12	2	*	*	*	3	1

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		42	38	64	16	*	*	83	*	77	50
Ja		58	62	36	9	64	*	*	*	23	50

Frågan besvaras endast av de som utsatts för misshandel.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		46	39	*	*	*	*	*	*	*	*
Ja		55	62	*	*	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras endast av de som berättat att de utsatts för misshandel.

Har du blivit utsatt för sexuellt utnyttjande/sexuellt våld under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		97	96	96	987	94	*	99	99	93	97
Ja		1	3	2	17	2	*	1	*	3	2
Vill inte svara		2	1	2	20	3	*	*	*	4	2

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		60	72	71	12	*	*	*	*	*	*
Ja		40	28	29	5	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras endast av de som utsatts.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ja		*	78	*	*	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras endast av de som berättat att de utsatts.

Har du snattat de senaste 12 månaderna?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	95	93	96	978	96	*	95	97	94	97
Det har hänt 1-4 gånger	4	4	3	31	3	*	4	2	4	3
Det har hänt 5-10 gånger	0.4	1	1	5	*	*	*	*	1	*
Det har hänt mer än 10 gånger	1	2	1	8	*	*	*	*	2	*

Har du klottrat de senaste 12 månaderna (exempelvis otillåtet klotter, graffiti, tags, mm?)

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	95	94	95	969	94	*	96	95	93	97
Det har hänt 1-4 gånger	4	5	3	33	4	*	3	3	4	2
Det har hänt 5-10 gånger	1	*	1	6	*	*	*	*	*	*
Det har hänt mer än 10 gånger	1	*	1	10	1	*	*	*	*	*

Har du medverkat vid annan skadegörelse de senaste 12 månaderna?

[illegible]

Frågor om demokrati och inflytande

Vet du vart du ska vända dig för att lämna dina åsikter för att du ska kunna få inflytande i följande frågor?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Skolfrågor	54	55	49	494	51	*	48	42	48	59
Trafikfrågor	30	28	27	272	25	*	29	21	28	33
Kultur- och fritidsfrågor	23	22	21	206	20	*	21	17	20	25
Miljöfrågor	18	13	15	151	14	*	16	13	15	17
Sociala frågor	23	20	21	208	22	*	20	17	22	24
Ingen aning	46	46	52	524	51	*	54	59	53	44

Har du försökt att påverka/få inflytande i en samhällsfråga under de senaste 12 månaderna?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	86	91	93	944	93	*	93	96	92	92
Ja	14	9	7	68	7	*	7	4	9	8

Gav någon av dina försök att påverka/få inflytande resultat?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	38	35	33	22	36	*	31	*	31	39
Ja	11	13	18	12	16	*	17	*	23	15
Vet ej	51	52	49	33	48	*	51	60	46	46

Frågan besvaras enbart av de som försökt påverka/få inflytande.

Är du medlem i någon förening/klubb (idrotts-, religiös-, kulturell-, politisk-, nykterhetsförening mfl)?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	45	48	47	483	48	*	47	36	48	60
Ja	55	52	53	536	52	*	53	64	52	40

Frågor om framtiden

Tror du att du kommer att flytta från Piteå kommun?

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		45	46	469	53	*	40	34	54	52
Nej		14	19	195	13	*	24	22	19	16
Har inte tänkt på det		38	34	345	33	*	35	45	26	29
Bor inte i Piteå kommun		3	1	14	*	*	2	0	1	3

Av vilken anledning tror du att du kommer att flytta från Piteå kommun?

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Arbete		50	47	221	43	*	52	48	42	52
Studier		52	43	203	52	*	34	35	41	52
Mina fritidsintressen		36	28	129	23	*	33	30	31	23
Kompisar eller flickvän		19	10	47	10	*	10	5	12	12
Familj och släkt		10	12	56	11	*	13	15	11	11
Boendesituationen i kommunen		5	3	13	2	*	3	*	*	5
Vill ha närmare till naturen		5	5	21	2	*	7	5	5	4
Vill ha närmare till större ort/stad		33	29	137	38	*	19	23	35	29
Här kan jag inte vara den jag är		9	8	37	11	*	3	4	12	6
Vet inte		7	8	36	8	*	7	7	10	6
Annan orsak		12	11	49	9	*	12	10	9	13

När du tänker på hur det är att bo i Piteå kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i Piteå kommun

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Möjligheten till arbete		26	19	194	11	*	26	9	20	29
Möjligheten till fortsatta studier		19	9	96	8	*	11	9	10	10
Mina fritidsintressen		38	31	316	26	*	36	38	27	27
Kompisar eller pojkvän/fli		59	53	537	58	*	49	51	49	59
Familj och släkt		64	62	631	64	*	61	62	57	66
Bostadssituationen i kommunen		13	11	112	10	*	12	7	12	14
Närheten till naturen		41	29	295	30	*	29	27	28	32
Närheten till större ort/stad		14	9	94	7	*	11	10	7	11
Bra miljö för barn att växa upp i		42	37	378	37	*	38	35	34	42
Här kan jag vara den jag är		30	18	178	14	*	20	19	13	20
Vet inte		15	16	159	16	*	15	17	20	10
Annan orsak		4	3	29	1	*	4	3	3	2

Hur ser du på framtiden?

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket positivt		41	32	328	24	*	40	32	30	35
Ganska positivt		50	59	599	65	*	54	62	58	56
Ganska negativt		6	7	71	10	*	4	5	9	7
Mycket negativt		2	2	21	2	*	3	*	4	2

Svarsfrekvens 2019: 99,1% (1278/1289)

Frågor om politik och samhälle

Hur intresserad är du av följande?

Politik

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Inte alls intresserad		38	36	366	36	*	36	37	40	30
Inte särskilt intresserad		38	42	430	46	*	39	50	39	37
Ganska intresserad		19	18	180	16	*	19	11	15	28
Mycket intresserad		4	4	44	2	*	6	2	6	5

Samhällsfrågor i allmänhet

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Inte alls intresserad		30	32	318	28	*	35	33	34	28
Inte särskilt intresserad		41	46	460	49	*	43	54	42	40
Ganska intresserad		23	19	196	21	*	18	13	19	27
Mycket intresserad		5	4	36	3	*	4	1	4	6

Vad som händer i andra länder

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Inte alls intresserad		19	17	170	14	*	19	15	20	15
Inte särskilt intresserad		35	36	367	36	*	36	35	36	37
Ganska intresserad		39	40	403	44	*	36	43	35	40
Mycket intresserad		7	8	78	6	*	9	6	9	8

Under de senaste 12 månaderna har du gjort något av följande? Du kan välja flera alternativ

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Tagit kontakt med politiker , tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen		9	4	20	1	*	6	*	5	4
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker		3	3	14	1	*	3	3	*	4
Deltagit i demonstration		9	2	12	2	*	2	*	*	5
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum, sociala medier eller bloggar		17	14	76	12	*	15	10	13	18
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på sociala medier		52	58	326	61	*	55	54	54	67
Annat		37	37	205	37	*	37	44	42	26

Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till de som bestämmer i kommunen?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket stora möjligheter		3	4	35	2	*	5	4	4	3
Ganska stora möjligheter		11	12	122	11	*	13	10	13	14
Ganska små möjligheter		16	16	156	15	*	16	11	17	19
Mycket små möjligheter		7	7	70	6	*	8	4	7	10
Vet inte		62	62	622	66	*	59	71	60	54

Vill du vara med och påverka frågor som rör din kommun?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		60	75	758	75	*	75	82	78	63
Ja		40	25	258	25	*	25	18	22	37

Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Någon jag känner		37	30	76	28	*	32	33	23	32
Politisk parti eller politiskt ungdomsförbund		14	12	31	10	*	14	6	9	18
Förening eller organisation		14	13	33	11	*	14	9	13	15
Internet/sociala medier		19	16	42	15	*	18	11	14	21
Kommunal tjänsteperson		14	12	30	8	*	15	15	9	12
Kommunal politiker		15	14	35	12	*	15	14	9	17
Annat		7	2	5	*	*	*	0	4	*
Vet inte		47	44	112	54	*	34	42	51	40

Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Jag kan för lite om hur jag ska göra		33	26	195	29	*	24	29	25	24
Jag är inte tillräckligt intresserad		55	59	442	65	*	55	63	52	63
Jag har inte tid		25	24	180	25	*	23	22	22	30
Jag tror inte det spelar någon roll		24	23	168	20	*	25	20	20	29
Annat		9	7	55	7	*	7	7	8	7

Hur stort eller litet förtroende har du för

Politiker

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket stort förtroende		6	6	59	4	*	8	7	5	5
Ganska stort förtroende		36	42	418	43	*	42	51	39	36
Ganska litet förtroende		38	36	358	40	*	33	33	35	41
Mycket litet förtroende		19	16	154	13	*	17	9	20	18

Vuxna i allmänhet

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket stort förtroende		17	12	116	8	*	15	14	7	14
Ganska stort förtroende		58	64	636	64	*	65	69	59	64
Ganska litet förtroende		20	20	194	24	*	15	13	27	20
Mycket litet förtroende		5	4	42	4	*	4	4	7	3

Barn- och
utbildningsnämndens
grunduppdrag 2025-2027
§79
25BUN137

...

Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag 2025 - 2027

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag 2025-2027	Handlingsplan	2025-06-25	Barn- och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig/processägare	Version	Senast reviderad	Giltig till
Förvaltningschef	1		2027-12-31
Dokumentinformation	Vision 2050, Utvecklingsprogram, Insatsområden, Grunduppdrag		
Dokumentet gäller för	Nämndens politiker samt alla anställda inom Utbildningsförvaltningen		

Innehållsförteckning

1. Kärnuppdrag	3
1.1 Styrdokument av särskild betydelse	3
1.2 Samverkanspartners av särskild betydelse	3
2. Målgrupper	4
3. Värdegrund	4
3.1 Piteå kommuns värdegrund	4
4. Vision 2050	5
4.1 Det bästa för Piteå	5
4.2 Enkelt att bo attraktivt	6
4.3 Enklare att ha mer av kul	7
4.4 Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	9
4.5 Enkelt att vara företagare	10

1. Kärnuppdrag

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Nämndens uppgifter omfattar förskoleklass, grundskola och gymnasieskola inklusive anpassade skolan (anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan) och Grans naturbruksgymnasium. Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet och fritidshemsverksamhet.¹

Barn- och utbildningsnämnden ska själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.²

1.1 Styrdokument av särskild betydelse

1.1.1 Lagar

Barn- och utbildningsnämnden har, som alla politiska nämnder, ansvar att följa Sveriges samtliga lagar. De lagar som dock främst påverkar barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är:

Kommunallag (2017:725)

Skollag (2010:800)

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Förvaltningslag (2017:900)

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Patientsäkerhetslag (2010:659)

1.1.2 Förordningar

Skolförordning (2011:185)

Gymnasieförordning (2010:2039)

1.1.3 Reglementen

Samtliga, av kommunfullmäktige fastställda, reglementen styr barn- och utbildningsnämndens arbete, men särskilt fokus ligger Reglemente för styrelsen och nämnder (2024-12-16, § 277).

1.1.3 Kommunens övriga styrdokument

Samtliga, av kommunfullmäktige fastställda, policys styr barn- och utbildningsnämndens arbete men särskilt fokus ligger på Kommunens Vision 2050.

1.2 Samverkanspartners av särskild betydelse

Samverkan med andra aktörer är av yttersta vikt för att barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden ska kunna utvecklas i enlighet med Piteå kommuns Vision 2050. Att, tillsammans med övriga nämnder och förvaltningar i kommunen, verka för att kommunens utvecklingsprogram och insatsområden prioriteras är därför av största vikt. Utöver samverkan inom kommunen ser barn- och utbildningsnämnden även övriga kommuner i Norrbotten,

¹ Reglemente för styrelsen och nämnder, KF 2024-12-16 § 277, sid. 20

² Ibid., sid. 20

kommunförbundet Norrbottens kommer, Region Norrbotten samt Sveriges kommuner och regioner, som särskilt betydelsefulla samverkanspartners. Likaså är all samverkan med det lokala förenings- och näringslivet prioriterat.

2. Målgrupper

Kommunmedborgarna står i fokus för barn- och utbildningsnämndens arbete, i första hand barn och ungdomar i Piteå kommun samt deras vårdnadshavare. Även barn och elever som tillhör annan kommun men går förskola eller skola i Piteå är en målgrupp för nämndens arbete. Nämnden fokuserar även på all personal som arbetar i nämndens olika verksamheter.

3. Värdegrund

3.1 Piteå kommuns värdegrund

Piteå kommun har endast en värdegrund för hela organisationen som uttrycker kommunens grundläggande värderingar. Den är vår organisations DNA och utgör grunden i vår kultur och identitet.

Hjärtat av vår verksamhet är piteborna. Vi sätter invånarnas behov och välbefinnande i centrum av allt vi gör. Vi vet att vi når längst när vi jobbar tillsammans – kommunen, lokala företag, föreningar och alla som bor här. Genom att lyssna på varandra och samarbeta kan vi komma på nya idéer och göra Piteå ännu bättre.

Transparens, öppenhet och objektivitet är grundpelare i vårt arbete. Vi är öppna med våra processer och beslut, vilket bygger förtroende och säkerställer rättvisa. Genom att agera opartiskt och transparent visar vi respekt för principen om likabehandling och stärker sammanhållningen i samhället.

Respekt för mänskliga rättigheter är ovillkorligt. Vi erkänner varje individs värde och strävar efter att skydda och främja rättigheterna för alla, oavsett bakgrund. Denna respekt är grunden för ett rättvist och rättssäkert samhälle där alla känner sig trygga, respekterade och fria att blomstra som individer.

Att ta hand om vårt klimat och jobba för en hållbar närmiljö är något vi tar på stort allvar. Vi vill att vår kommun ska vara en bra plats att leva på, inte bara för oss som bor här nu, utan också för framtida generationer.

Innovation, effektivitet och service är drivkrafterna i vårt arbete för ständig förbättring. Vi omfamnar nya idéer och teknologier för att effektivisera våra tjänster och göra dem mer tillgängliga för alla. På så sätt säkerställer vi att våra tjänster både möter dagens behov och morgondagens utmaningar.

Kort sagt, i Piteå jobbar vi tillsammans för att göra vår kommun till en plats där alla kan känna sig hemma och där framtiden ser ljus ut.

4. Vision 2050

År 2050 erbjuder Piteå attraktiva boenden i helt nya former. Här finns en samhällsgemenskap som främjar mångfald och Piteå har etablerat sig som Norrbottens kulturväxthus. Här är alla delaktiga i samhällsbygget och chansen att hitta drömjobbet eller starta eget är stor, oavsett inriktning.

I Piteå finns Sveriges bästa skolor och utbudet av fritidsaktiviteter för unga är stort – oberoende om de gillar kultur, idrott eller bara vill hänga med kompisar. Här är det enkelt att bo och leva, dessutom är Piteå norra Sveriges ledande turistort, såväl sommar som vinter.

Vår kommun finns till för invånarna och erbjuder högsta service. Här är hållbart liv en självklarhet och du får mycket mer av allt som är kul, ett hem du kan vila i och en fritid som kan innefatta både hockeymatcher och dragshow.

År 2050 är vi 50 000 stolta pitebor som alla bidrar till vår samhällsgemenskap och utveckling. Tillsammans skapar vi en plats där boende är både praktiskt och fyllt av liv.

Det här är Sveriges bästa plats att bo på, helt enkelt.

4.1 Det bästa för Piteå

Piteå kommun finns till för sina medborgare och all verksamhet syftar till att gynna deras gemensamma intressen. För att bibehålla hög service till våra medborgare har vi en ständig utveckling där tjänster, samverkan och arbetssätt utvecklas, utifrån pitebornas förväntningar. Kommunen kännetecknas av lyhördhet och nytänkande utan att tumma på rättssäkerhet eller kvalitet. Genom effektiva och hållbara verksamheter som levererar välfärdstjänster av hög kvalitet skapar vi ett samhälle där människor, företag och idéer kan växa och utvecklas.

Medborgarnas behov ska stå i fokus för utvecklingsinsatser. Det ska vara enkelt att få kontakt och det ska vara tydligt vad medborgarna kan förvänta sig. Service och tjänster ska vara lättillgängliga och av god kvalitet. Digitalt först och medborgarnas behov ska vara utgångspunkter för verksamhetsutveckling.

Piteå kommuns styr- och ledningssystem ska säkerställa att ledningsstrukturen är tydlig, transparent och utgår från ett tillitsbaserat arbetssätt. Identifierade och optimerade processer ska säkerställa god ekonomisk hushållning, kvalitet, tillgänglighet och rättssäkerhet i leveransen av välfärdstjänster.

Medarbetarna ska verka utifrån förhållningssättet Våga-Låga-Förmåga, som preciseras i kommunens personalpolicy, och vara möjliggörare för kommunens medborgare.

Den interna och externa kommunikationen och samverkansstrukturen ska utvecklas. Förvaltningar och kommunala bolag ska kommunicera och samverka för att tillsammans kunna hantera rådande och kommande samhällsutmaningar på bästa sätt.

4.1.1 Barn- och utbildningsnämndens särskilda insatsområden

All verksamhet inom barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde skall utgå från barnets bästa. Barnkonventionens fyra grundprinciper är: alla barn har samma rättigheter, att barnets bästa alltid ska komma först, att varje barn har rätt att överleva och utvecklas samt att varje barn

har rätt att uttrycka sin åsikt. Dessa fyra principer lägger även grunden för utbildningen och undervisningen i Piteås förskolor och skolor, de styr våra prioriteringar kring investeringar i lokaler, inomhus- och utomhusmiljöer samt våra besluts- och arbetsprocesser inom nämnd och förvaltning. Personalen skall alltid ha barnets bästa i fokus. Barn- och utbildningsnämndens målsättning är att förbättra barns vardag och framtid varje dag och därför anser nämnden att varje dag i förskolan och skolan är viktig.

a) Barns och ungdomars åsikter och intressen ska ges utrymme och bli hörda

Arbetet med elevråd ska prioriteras i skolorna, dialoger mellan elevrådsrepresentanter, nämndsordförande och förvaltningschef skall hållas årligen och barn- och utbildningsnämnden skall varje år ha en temanämnd/ungdomsnämnd, där ungdomsrepresentanter deltar och får möjlighet att påverka/ge inspel till nämnden.

b) Tryggad kompetensförsörjning

Förskollärare och lärare är den enskilt viktigaste faktorn för barns och elevers lärande. Barn- och utbildningsnämnden organiserar därför verksamheten med legitimerade och ämnesbehöriga förskollärare och lärare för att säkerställa elevernas måluppfyllelse. Målet är att alla barn, oavsett var de bor i kommunen, ska gå i en förskola och skola som bedriver undervisning som leder till att eleverna når kunskapskraven. Kompetensförsörjningens alla delar – utveckla och behålla, attrahera, rekrytera och introducera medarbetare – ska därför prioriteras och kvalitetssäkras på alla nivåer i organisationen och nämndens strategiska kompetensförsörjningsplan skall utvärderas och revideras kontinuerligt.

4.2 Enkelt att bo attraktivt

Piteå är en plats som är lätt att älska, med närhet till både natur, härliga byar och småstadsliv, finns möjligheter till ett attraktivt boende för alla. Vi satsar på attraktiva tomter och flexibla boendeformer med fokus på livet mellan husen och en hållbar framtid. Genom att främja innovation blir Piteå en förebild för framtida bostadsutveckling samtidigt som vi möter de växande behoven hos både invånare och omvärld.

I Piteå finns ett brett utbud av blandad bebyggelse och olika boendeformer som uppfyller människors behov vid olika tider i livet. Genom en tidig samverkan och löpande dialog genom hela samhällsbyggnadsprocessen med medborgare och exploatörer blir processen transparent, vilket ger goda förutsättningar till kommunikation, förståelse och bättre boendemiljö för alla.

Stor del av befintliga boendemiljöer behöver ses över för att öka dess attraktivitet. Grönområden med rätt kvalitet behöver finnas i eller i närheten av boendemiljöerna. Samordning över förvaltningsgränserna ska öka avseende drift och underhåll av allmän platsmark samt genomföras i samråd/dialog med närboende och fastighetsägare. Ett gott samarbete med föreningar eller andra lokala sammanslutningar skapar sammanhang.

Det är enkelt för medborgare att leva ett hållbart liv där samhällsbyggandet skapar förutsättningarna. För att kunna behålla attraktiviteten på lång sikt arbetar kommunkoncernen för hållbarhet i ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Planering och genomförande av åtgärder leder till att fler människor både på landsbygd och i stad väljer kollektiva former

för resande. Bilen är dock fortsatt ett av de vanligaste transportsätten och behöver tas i beaktande i samhällsbygget.

4.2.1 Barn- och utbildningsnämndens särskilda insatsområden

Genom att prioritera ett varierat utbud av barnomsorg och skola förenklas livspusslet för kommunmedborgarna och utgör en viktig del av livet mellan husen. En god lärmiljö i inbjudande, säkra och pedagogiska lokaler är därför av högsta vikt för att medborgare med barn i förskole- och skolålder ska trivas och uppleva att det är attraktivt att bo i Piteå. Därför verkar barn- och utbildningsnämnden för kvalitativa och utvecklande förskolor, skolor och fritidshem i alla delar av kommunen.

a) Fortsatt satsning på goda lärmiljöer, arbetsmiljöer och utemiljöer i hela kommunen

Lokaler och miljöer i Piteås förskolor, skolor och fritidshem ska hålla hög kvalitet, ha spridning över hela kommunen, möjliggöra pedagogik, lek och rörelse, vara klimatanpassade och trivsamma. Nu gällande policydokument "Attraktiv förskola" och "Attraktiv skola" skall revideras utifrån detta. Barn- och utbildningsnämnden ämnar hålla medborgardialoger inför nybyggnationer av förskolor och skolor.

4.3 Enklare att ha mer av kul

Piteå är en levande stad med en mångfald av såväl stora som små evenemang och aktiviteter. Året om finns ett livligt och varierat nöjesliv med restauranger och uteställen där människor kan träffas. Vi satsar även på god tillgång till moderna mötesplatser där pitebor kan både utöva och ta del av kultur, idrott och friskvård. Med ett rikt och brett fritids- och kulturutbud föds och fostras nya stjärnor, både inom kultur och idrott. Vi strävar efter att skapa ett Piteå där det är enklare för alla att ha mer av kul och alla känner sig engagerade i kommunens framtid.

Piteå satsar på att skapa fler möjligheter för fysisk aktivitet, särskilt genom samarbete med föreningslivet. Fokus ligger på barn och unga för att bygga grunden för ett aktivt och hälsosamt liv, samtidigt som man stimulerar de minst aktiva under både skol- och fritid. Det främjar hälsa och välmående som en del av kommunens långsiktiga mål om ett livskraftigt samhälle.

För att Piteå ska vara en attraktiv destination behövs ett rikt utbud av kultur- och idrottsevenemang året om. Genom hållbara och innovativa evenemang stärks Piteås profil som en plats där människor trivs och mår bra.

Kommunkoncernen planerar och utvecklar mötesplatser och anläggningar för kultur, idrott och fritid i både stadsmiljön och på landsbygden. En viktig del i tillskapandet av mötesplatser är att tillgängliggöra kommunala lokaler utanför ordinarie verksamhetstid.

Piteå integrerar kultur, konst och kreativitet i samhällsbyggandet för att främja socialt engagemang och ekonomisk tillväxt. Samverkan mellan kultur, näringsliv och politik skapar ytor för reflektion som ifrågasätter traditionella normer och bidrar till nya synsätt. Kulturen är en kraft för förändring både för social och ekonomisk hållbarhet.

4.3.1 Barn- och utbildningsnämndens särskilda insatsområden

Förskolan och skolan har en viktig uppgift att skapa en intressant och stimulerande undervisning. Barnen och eleverna skall känna och uppleva delaktighet, motivation, nyfikenhet, kreativitet och upptäckariver som tas tillvara och uppmuntras. Även om glädje och fantasi därför är viktiga byggstenar i all undervisning behöver unga individer även öva sig i det strävsamma, ibland tråkiga, nötandet genom mängdträning samt bygga upp en förmåga att hantera motstånd och ansträngning. Utemiljöer vid förskolor och skolor ska locka till fysisk aktivitet under såväl skoltid som fritid. Miljöerna ska vara utmanande och utvecklande för den motoriska utvecklingen och möjliggöra en bredd av aktiviteter.

a) Fortsatt arbete för att främja fysisk aktivitet och rörelseglädje

Barn- och utbildningsnämnden fortsätter att arbeta med att främja fysisk aktivitet och rörelseglädje på kommunens förskolor, skolor och fritidshem. Utomhusundervisning, pedagogiska rastaktiviteter och en tillgänglig lärmiljö med goda aktivitetsytor möjliggör spontanidrott och rörelse.

b) Elever i kommunens skolor ska känna sig nöjda med sin skola och uppleva att undervisningen är stimulerande

Lärmiljön och utemiljön har stor betydelse för barns och elevers trivsel i förskolan och skolan. Barn- och utbildningsnämnden prioriterar därför elevhälsa, skolsociala team, lärartäthet, kommunikation och information till barn/elever och vårdnadshavare samt allt arbete mot diskriminering och kränkande beteende.

Indikatorer*	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	72,0 %	75 %	80 %	80 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	51,7 %	60 %	75 %	75 %	Topp 25 % i Sverige
Gymnasieelever i år 2: Hur nöjd är du med din skola? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	84,2 %	85 %	85 %	90 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 5: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)	29,7 %	35 %	40 %	50 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 8: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)	-	25 %	30 %	40 %	Topp 25 % i Sverige
Gymnasieelever i år 2: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)	29,9 %	35 %	40 %	45 %	Topp 25 % i Sverige

*Skolinspektionens elevenkäter, presenterade i Kolada

4.4 Enkelt att känna sig trygg och uppskattad

I Piteå arbetar vi för att forma en framtid där trygghet och gemenskap är centralt. Genom att vara proaktiva gentemot utmaningar och att stärka Piteås fördelar kan vi skapa en plats där människor känner sig välkomna och uppskattade. I Piteå kan alla känna sig trygga med att barnen får en god utbildning och att hjälp finns tillgänglig vid behov. Med vårt läge, mitt i den gröna omställningen, satsar vi på en stabil tillväxt som ger fler förmånen att kalla sig pitebo. Det innebär att Piteå kan förbli en trygg och trivsamt plats, där inkludering och mångfald är nyckelbegrepp för att skapa en kommun där alla känner sig delaktiga.

I en tid av ökande osäkerheter och globala utmaningar är det viktigare än någonsin att stärka kommunkoncernens beredskap och bygga tillit inom samhället. Valfärden garanterar oss alla trygghet i livets alla skeden, och möjliggör därmed individuell utveckling. Genom att förbättra beredskapsåtgärder samt säkerställa att resurser och information är lättillgängliga för våra invånare, skapas en tryggare och mer motståndskraftig kommun. Samtidigt är det avgörande att främja öppenhet och samarbete, där invånarna känner sig hörda och delaktiga. Genom att kombinera ökad beredskap med en stark välfärd byggs ett samhälle som står emot kriser och som medborgare kan ha tillit till.

Detta arbete innefattar inte bara att minska brottsligheten, utan också att skapa inkluderande och trygga miljöer för alla samhällsmedborgare. Genom att integrera perspektiv som främjar trygghet och inkludering i samhällsplaneringen, byggs samhällen där alla känner sig välkomna och säkra.

Att stärka demokratin och mänskliga rättigheter bidrar till att Piteå ska vara en plats i världen där dessa är självklarheter. Detta arbete är aldrig färdigt, men genom att utmana och förändra exkluderande normer och strukturer ska kommunen ständigt sträva efter att vara en trygg och inkluderande plats där mångfald ses som en styrka och alla är viktiga och känner sig behövda.

4.4.1 Barn- och utbildningsnämndens särskilda insatsområden

Trygghet, gemenskap, inkludering och mångfald är värden som ska genomsyra alla verksamheter som barn- och utbildningsnämnden ansvarar för. Då förskola och skola är en samhällsviktig verksamhet som ska hållas öppen även i samband med kris och höjd beredskap är det viktigt att lokaler, bemanning och säkerhet är utformade för detta. Att identifiera platser som upplevs otrygga samt att vidta åtgärder för att stärka tryggheten är ett led i barn- och utbildningsnämndens trygghetsskapande samhällsbygge. Likaså kan införandet av skolsociala team, där skola och socialtjänst aktivt arbetar tillsammans, leda till mer förebyggande, tillgängliga och kunskapsbaserade arbetssätt med utgångspunkt i såväl den nya socialtjänstlagen som i skollagen.

- a) Öka beredskapen och stärka tilliten till kommunens förmåga att säkerställa att verksamheten fungerar även under större kriser*

Att prioritera arbetet för att öka beredskapen och stärka tilliten till kommunens förmåga att säkerställa att verksamheten fungerar även under större kriser är av högsta vikt. Arbetet med att utveckla verksamhetsspecifika kontinuitets- och beredskapsplaner behöver samordnas och intensifieras för att nå en systematik både inom barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde

och med andra förvaltningar och aktörer med ömsesidigt beroende. Skolväsendet ska även ta ett större ansvar kring brottsförebyggande arbete.

b) Fortsatt prioritering av barn- och elevhälsofrågor med fokus på tidiga insatser

Förskolan och skolan ska ge alla elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att kunna utvecklas enligt utbildningens mål. Förskolan och skolan har ett kompensatoriskt uppdrag vilket innebär att man ska arbeta för att uppväga skillnader mellan barns och elevers förutsättningar att utvecklas i sitt lärande. Barn och unga ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. För det krävs en förbättrad och utvecklad samverkan mellan förskola/skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst samt andra verksamheter.

Barn- och utbildningsnämnden ser behov av en resursförskola för barn med extraordinära behov samt utökat antal platser på såväl den anpassade grundskolan som den anpassade gymnasieskolan. Genom att ge bättre trygghet, stöd och omsorg till barn och unga med funktionsnedsättningar eller särskilda behov verkar nämnden mot skadliga normer i syfte att också minska mobbing, trakasserier och utanförskap.

Indikatorer*	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Elever i åk 5: Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)	47,8 %	50 %	60 %	70 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 8: Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)	24,9 %	35 %	40 %	50 %	Topp 25 % i Sverige
Gymnasieelever i år 2: Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)	28,2 %	35 %	40 %	50 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 5: Känner du dig rädd för andra elever i skolan? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%)	86,6 %	90 %	90 %	95 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 8: Känner du dig rädd för andra elever i skolan? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%)	80,2 %	85 %	90 %	95 %	Topp 25 % i Sverige
Gymnasieelever i år 2: Känner du dig rädd för andra elever i skolan? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%)	88,8 %	90 %	95 %	95 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 5: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan, Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)	59,2 %	60 %	70 %	80 %	Topp 25 % i Sverige
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan, Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)	48,7 %	50 %	60 %	70 %	Topp 25 % i Sverige
Gymnasieelever i år 2: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan, Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)	60,5 %	65 %	70 %	80 %	Topp 25 % i Sverige

*Skolinspektionens elevenkäter, presenterade i Kolada

4.5 Enkelt att vara företagare

För att Piteå kommun ska bli en bra plats att bo på ska kommunen, näringslivet och civilsamhället samverka och bidra med sina styrkor. Med kompetenta och tillgängliga kommunala medarbetare som har en öppen och hjälpsam inställning till företagare, skapar vi tillsammans ett näringslivsklimat som ligger i topp i olika näringslivsranking. Genom ett strategiskt arbete med nyetableringar främjas en balanserad mix av företag i olika branscher. Piteå kommun som organisation bidrar till en attraktiv miljö för företagande genom att arbeta för en god tillgång på kompetens, bra livsmiljöer och fungerande infrastruktur. Piteå kommun ska vara en möjliggörare som hjälper företag att göra rätt när de vill utvecklas.

Ett starkt näringsliv är grunden för en hållbar välfärd som gynnar alla invånare i Piteå. Genom att erbjuda näringslivsvänlig och rättssäker service skapar kommunkoncernen goda förutsättningar för företag att växa och utvecklas. Ambitionen är att varje företagare ska få snabb och rättssäker hjälp i kontakten med kommunkoncernen, vilket stärker Piteås attraktivitet som företagervänlig plats.

Det finns stora möjligheter för kommunkoncernen att stärka dialogen med näringslivet. Genom att ta del av företagens synpunkter och önskemål kan kommunkoncernen skapa en mer proaktiv och effektiv kommunikation och dialog som effektiviserar både för kommun och näringsliv. Genom att arbeta tillsammans kan de båda parterna bygga en mer konstruktiv och framgångsrik relation som gynnar såväl det lokala näringslivet som hela Piteås utveckling.

Trots att samma lagar och regelverk gäller i hela landet upplever företag stora skillnader i kommunernas tillämpning av dessa. Detta påverkar i sin tur näringslivsklimatet. För att förbättra det lokala näringslivets utveckling är det därför viktigt med en konstruktiv och transparent dialog mellan kommunens tjänstepersoner, politiker och företag samt att arbetet präglas av ett serviceinriktat förhållningssätt.

Kompetensförsörjning och en bredd av företag är avgörande för ett hållbart och växande näringsliv i Piteå. Genom nära samverkan mellan utbildningssektorn och arbetsgivare inom både näringsliv och offentlig sektor, vill kommunen säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig och att fler branscher kan etableras och växa. Tillsammans skapas förutsättningar för en diversifierad arbetsmarknad som bättre möter framtidens behov och stärker Piteås attraktionskraft.

4.5.1 Barn- och utbildningsnämndens särskilda insatsområden

Barn- och utbildningsnämnden betonar vikten av att ge barn och elever en bred bas som stödjer arbetet med att utveckla förmågorna nyfikenhet, kreativitet och entreprenörskap så att barn och elever i framtiden vågar satsa och tro på sig själva.

a) *Entreprenörskap och företagspraktik redan i grundskolan*

Barn- och utbildningsnämnden önskar en tydligare satsning på entreprenörskap i grundskolan, inspirationsföreläsningar av företagare, satsning på Ung Företagsamhet (UF) i såväl högstadiet som gymnasiet samt studiebesök på företag m.m.

b) Bredd och kvalitet i utbudet av gymnasieprogram

Genom att barn- och utbildningsnämnden prioriterar fler utbildningsplatser på yrkesförberedande gymnasieprogram än vad övriga landet gör verkar nämnden för att bidra till en framtida kompetensförsörjning i kommunen. Näringslivets och den offentliga sektorns behov påverkar strukturen på gymnasieutbudet i syfte att ge möjlighet till bredd i kompetensförsörjningen och ett utökat näringsliv. Samtidigt ser nämnden det vara av vikt att även de studieförberedande programmen fortsätter hålla bredd och hög kvalitet samt att elever på yrkesförberedande program även får möjlighet att läsa in högskolebehörighet om de så önskar.

c) Fortsatt samarbete med näringslivet i kommunen

Barn- och utbildningsnämnden anser att gymnasieskolans programråd för de olika utbildningarna möjliggör ökad samsyn genom dialoger med näringslivet, bättre förutsättningar för arbetsplatsförlagd utbildning, lärlingsutbildning och enklare vägar för kommunens unga att komma ut i arbetslivet efter avslutade studier och därför ska fortsätta att prioriteras. För att ytterligare förstärka nämndens möjlighet att förbättra samarbetet med näringslivet bör nämnden få representation i kommunens näringslivsråd.

Grans
Naturbruksgymnasium
ekonomi 2025
§80
25BUN145

...

Grans Naturbruksgymnasium

Ekonomi i balans 2025

Bakgrund/historik

1 aug 2017 övertogs Grans Naturbruksgymnasium från Region Norrbotten till Piteå kommun. Grans hade då i flera år gått med underskott i sin verksamhet med mellan 11 och 14 Mkr varje år. I samband med övertagandet beräknades det ta ca 3 år för att göra nödvändiga förändringar för att få en ekonomi i balans för skolan.

I den ekonomiska överenskommelsen mellan regionen och kommunen så ingick att bägge parter skulle avsätta 11,4 Mkr vardera, totalt 22,8 Mkr, fram till år 2020 för att täcka Grans prognosticerade underskott under åren 2017 – 2020. Utöver detta bidrog även RN med 3 Mkr fram till 2020 i bidrag för en ”försäkran om fortsatt drift”.

Från 1 aug 2017 och fram till 31 dec 2021 tillhörde Gran organisatoriskt kommunförvaltningen.

From 1 jan 2022 blev Grans en resultatenhet direkt under utbildningsförvaltningen och skolchef.

Under åren 2017 – 2020 var Grans resultat, **inkl underskottsbidraget från RN**, enligt följande:

2017: +657 tkr

2018: 0 tkr

2019: +83 tkr

2020: -1 454 tkr

Totalt -714 tkr

Resultatet efter de första 3,5 åren innebar att det prognosticerade underskottet som var framräknat vid övertagandet hade i princip halverats och det bidrag som Piteå kommun hade avsatt för att finansiera sin del av underskottet i stort sett inte behövde användas.

2018 var ett ”tufft” år då den extrema värmen och torkan slog hårt mot växtodlingen och gav en betydlig minskning av fodermängd och försämrad kvalité som i sin tur gav mindre mjölmängd och ökade foderkostnader under efterföljande år.

2020 kom pandemin som innebar stora påfrestningar för skolan då eleverna inte kunde vistas på skolan eller bo på internatet. Väldigt många elever slutade under 20/21 och internatet gapade tomt vilket i sin tur gav kraftigt minskade elev- och boendeintäkter.

Påfrestningarna blev ännu större 2021 då skolan hade ett resultat på -4 7 Mkr. Restriktionerna pga pandemin fortsatte och kraftigt ökade driftkostnader lades på de redan minskande elevintäkterna. Kostnader för bl a diesel, djurfoder, gödsel och strömedel ökade med mellan 75 och 200% samtidigt som också mjölkpriset sänktes.

From 2022 har också kostnaderna för IT ökat kraftigt, främst för leasing av elevdatorer men även för licenskostnader.

From 2022 har Grans haft följande resultat:

2022: -619 tkr

2023: -2 080 tkr

2024: -444 tkr

Totalt: -3 143 tkr

From Ht -22 började elevantalet på Grans öka igen och en stor del av det underskott som funnits året före kunde återställas.

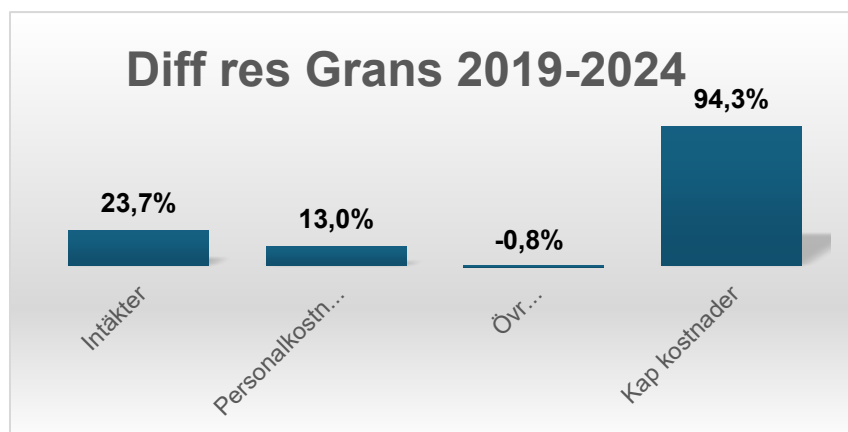
Under 2023 drabbades dock Grans av stora maskinhaverier strax innan växtodlingssäsongen vilket skapade stora reparationskostnader men även att Grans var tvungen att leja bort väldigt mycket av växtodlingsarbetet till externa vilket gav kraftigt ökade kostnader. Det var även 2023 som Grans drabbades av stora kostnader för den "gigantiska" råttsaneringen.

From ht 2023 har även ökningen av yrkesprogrammet till 2 800 p påbörjats vilket är fullt utbyggt 24/25 och innebär ytterligare ökade krav på resurser för skolan

Hösten 2024 fick Grans en betydligt större andel elever från Piteå än tidigare. Från att Piteås andel av eleverna i många år legat kring 32 – 35% ökade det HT 24 till ca 50%. Det innebär då en kraftigt minskad andel elever som bor på internatet och som i sin tur ger en minskad intäkt på drygt 500 tkr.

Grans har under de snart 8 år som de tillhört PK gjort stora förändringar i sin verksamhet för att kunna få en ekonomi i balans.

- Från övertagandet 2017 och fram till 2023 har skolan minskat drygt 12 tj totalt inom alla verksamheter på Grans.
- Ridhästar och utbildningen har flyttat till PRK med ett väl fungerande samverkansavtal. Det har då också inneburit att Grans, förutom att spara personal- och driftkostnader, även har kunnat hyra ut stallplatser och därigenom ökat hyresintäkterna.
- Maskinsimulatorer och GPS styrning till traktorer har införskaffats för att minska dieselförbrukningen.
- Minskad färbesättning för att minska ffa personalkostnader (bl a mycket övertid vid lamning).
- Installerat mjölkrobot för att förbättra arbetsmiljön och minska personalkostnader.
- Genomlyst och förbättrat rutiner och avtal

Ovanstående diagram visar hur intäkter och kostnader har förändrats de senaste 6 åren (fr o m 2019 och framåt har Grans likvärdig bokföring och kodtabell).

Under den här perioden har löneökningarna uppgått till 17-18% och det har varit stora driftkostnadsökningar enligt tidigare beskrivning. Trots detta har driftkostnaderna minskat under perioden pga förändrade rutiner och avtal men också pga investeringar som gett minskade kostnader.

De ökade kapitalkostnaderna beror på större investeringsram vilket i sin tur lett till en del av de minskade driftkostnaderna. Kapitalkostnaderna är dock relativt låga trots den kraftiga ökningen i procent.

From 2022 har Grans debiterat samtliga kommuner enligt självkostnadsprincipen. Dock har ökningen av den genomsnittliga självkostnaden aldrig varit högre än ökningen för rikspriset.

	Ökning i % 2022 - 2025				
	Djurv	Lantbr	Häst	NT	Medel
Självkostnad	7,9%	16,3%	9,1%	9,1%	11,0%
Rikspris	11,5%	11,7%	10,2%	13,4%	11,7%

Nuläge

Under 2025 finns ett antal utmaningar

- Fortsatt ökade kostnader för bl a IT, livsmedel och ffa tjänster inom lantbruket, semintjänster, veterinär, maskintjänster etc
- From 1 jan 2025 är det beslutat att 4-kantens kommuner (exkl Piteå) endast betalar medelpriset mellan självkostnad och rikspris för elever på naturbruksprogrammet. Det ger en minskad intäkt på mellan 500 – 600 tkr.
- Fortsatt låg beläggning på internatet. Prognosen inför hösten räknas med samma andel elever från Piteå. Det ger fortsatt lägre intäkter med samma fasta kostnad som tidigare.
- Kompetensbristen inom lantbruket för med sig en stor övertidskostnad.
- En större andel elever har slutat under 2024, och hittills under 2025, än vad som var prognosticerat. Problemen med dåligt mående och stor frånvaro har ökat och då skolan inte kan erbjuda något alternativ i form av annat program så finns endast alternativet att de skrivs ut från Grans.

Trots de ovanstående utmaningarna så har Gran kunnat göra en nollbudget inför 2025 och den första prognosen efter årets första 3 månader visar också ett nollresultat. Prognosen baseras bl a på 52 inskrivna elever till hösten, en växtodlingssäsong som ger en bra skörd samt att det inte blir några större prisökningar under året (än de som redan har skett).

För att åstadkomma en ekonomi i balans till 2025 har Grans genomfört ytterligare åtgärder:

- 0,9 tj har sparats in på utbildningen
- 0,6 tj har sparats in på fastighet/lantbruk
- Även körhästarna har flyttats till PRK, vilket har gett en minskning av driftkostnaderna och ökad hyra för stalluthyrning (fler platser att hyra ut)
- Översyn av avtal och rutiner för inköp som ytterligare minskat driftkostnader

- God planering av investeringsramen för att minska driftkostnader

	Res		
	Pr 2025	2024	
Intäkter	-48 500	-48 058	0,9%
Personalkostnader	31 500	30 787	2,3%
Övr driftkostnader	15 815	16 419	-3,7%
Kap kostnader	1 185	1 110	6,7%

Lantbruket kommer alltid att vara en "akilleshäls" för Grans då det finns så många parametrar i den verksamheten som kan gå fel. Vädret är den enskilt största okända variabeln som påverkar mest. Hur mycket foder kan vi ta in i år och hur är kvalitén på fodret? Hur mycket kommer korna att mjölka, hur blir mjölkpriset? Kommer EU-stödet att förändras? Maskinhaverier, dieselkostnader, foderkostnader? etc. Det finns heller ingen möjlighet att "bygga ut" lantbruket då det inte finns fysisk plats för fler kor, varken inne eller ute på bete.

Lantbruket har dock gjort en mycket stor ekonomisk upphämtning de senaste åren då de målmedvetet jobbat för bättre produktivitet och effektivitet trots de utmaningar och begränsningar som finns

	Res 24	Res 23	Res 22	Res 21
Grans				
Lantbruk	214	-925	-1 164	-1 010

Ett bevis på att Grans har arbetat målmedvetet för att förbättra produktivitet och kvalitet inom mjölkproduktionen är att vi i år ligger på 11:e plats i ekologisk mjölkavkastning per ko i hela Sverige!

Slutsats

Enligt det avtal gällande resultatenhet som beslutades i BUN ska en "åtgärdsplan upprättas när det ackumulerade resultatet är negativt". Åtgärdsplanen ska syfta till att "senast inom 3 år uppnå en ekonomi i balans där ackumulerat underskott är återställt". Under p 8 i avtalet finns dock en skrivelse som påpekar att det finns en rätt till omförhandling vid väsentligt förändrade förutsättningar.

Grans vill åberopa att det varit "väsentligt förändrade förutsättningar" under den här perioden med framförallt efterdyningar av pandemin och kriget i Ukraina i form av kraftigt ökade driftkostnader, främst för lantbruket, och minskade elevintäkter.

Med nuvarande verksamhet så finns det inte möjlighet att göra fler neddragningar av resurser utan att riskera djurskydd och arbetsmiljö.

Rapport elevfrånvaro och
skolpliktsärenden
fristående skolor

§81

25BUN61

...

Kvalitetsrapport Personal
2024
§82
25BUN144

...

Kvalitetsrapport

Personal 2024

2025-05-13

Innehållsförteckning

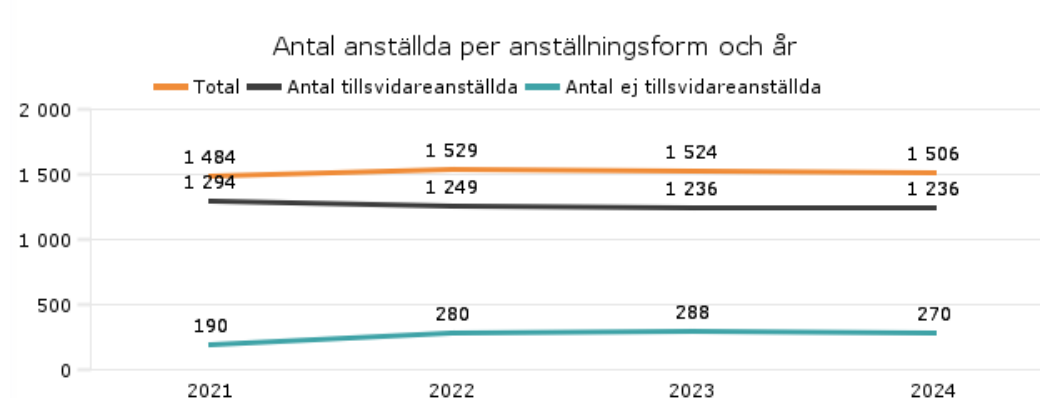
	1
PERSONALBILD	2
Åldersgrupper och kön	3
UTBILDNING OCH BEHÖRIGHET	4
SYSSELSÄTTNINGSGRAD	7
Timanställda	8
PENSIONSavgångar	9
PERSONALTÄTHET	9
SJUKFRÅNVARO	11
ANMÄLNINGAR KRING SKADA, KRÄNKNING, HOT ELLER VÅLD	12
LEDNINGSGRUPPENS REKOMMENDATION	13

I tidigare års kvalitetsrapporter kring Personal har uppgifterna redovisats utifrån läsår. I och med att rutinen för det systematiska kvalitetsarbetet förändrades och respektive rapport endast redovisas vartannat år kommer den fortsättningsvis redovisa underlag som bygger på kalenderår.

Personalbild

I december 2024, hade utbildningsförvaltningen i Piteå 1 506 anställda varav 1 236 var tillsvidareanställda. Antalet anställda har minskat med 18 personer, vilket motsvarar en minskning om ca 1,2 % jämfört med samma period förra året. Det är främst antalet visstidsanställningar som minskar medan antalet fast anställda med tillsvidaretjänst är oförändrat.¹

Antal anställda per anställningsform och år, utbildningsförvaltningen Piteå²

Minskningen av anställda (främst visstidsanställda) kan handla om att ekonomiska åtgärder under året gjort att man försökt lösa frånvarobehov genom omfördelning av ordinarie personal.

Såväl förskolan som grundskolan och gymnasiet minskar det totala antalet anställda men endast förskolan och gymnasieskolan minskar antalet tillsvidareanställda. Inom förskolan minskar antalet tillsvidareanställda med 8 personer (vilket motsvarar -2,0 %) medan man inom gymnasiet minskar antalet tillsvidareanställda med 7 personer (vilket motsvarar -3,5 %).

Att man minskar antalet fast anställda (tillsvidareanställda) kan, inom förskolan, handla om att man inte tillsätter pensionsavgångar i full utsträckning då födelsetalet i kommunen går ned och man pausar vissa avdelningar.

Inom gymnasiet kan neddragningen till viss del handla om effektiviseringar inom Grans och Strömbackaskolan.

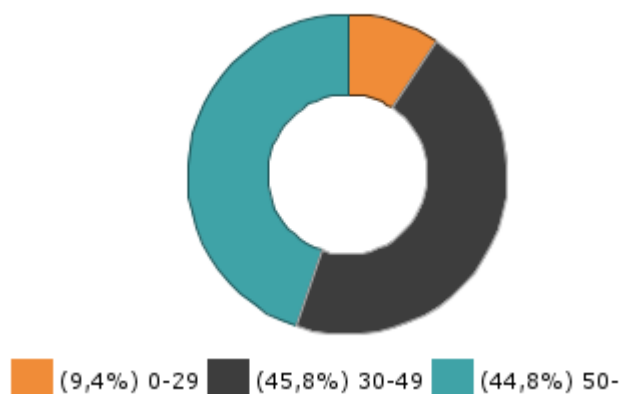
¹Stratsys: Beslutsstöd/Personalbild, hämtad 2025-01-16

²Ibid., hämtad 2025-01-16

Åldersgrupper och kön

Andelen anställda i åldrarna 30 – 49 år minskar för fjärde året i rad och uppgår i december 2024 till 45,8 % vilket är en minskning med 0,5 procentenheter sedan föregående år. Att andelen minskar år efter år kan vara ett tecken på att detta är en period i livet då många omprövar sina liv och byter bana. Andelen yngre personal (under 30 år) har ökat något liksom andelen äldre anställda (äldre än 50 år).

Andel anställda per åldersgrupp 2024-12

Förskolan är för femte året i rad den skolform som har lägst andel personal över 50 år (36,8 % vilket är en minskning med 1,9 procentenheter) samtidigt som gymnasiet är den skolform där andelen personal över 50 år ökar mest.³ Att andelen personal över 50 år är lägst inom förskolan kan bero på att färre anställda orkar jobba kvar till 65 års ålder än vad de gör inom andra skolformer. Arbetsmiljön med lyft och hög ljudnivå kan påverka viljan att jobba fram till pensionsålder inom förskolan.

Andelen unga anställda (under 30 år) ökar inom förskolan och utgör år 2024 18,2 procent av den totala personalgruppen. Det är en ökning med 3,2 procentenheter sedan föregående år. Bedömningen från rektorerna är att dagens unga anställda inte är lika ”jobbredo” som man var för tio eller tjugo år sedan utan i regel har större behov av handledning och introduktion än tidigare, något som ställer stora krav på övrig personal. Framför allt när andelen unga dessutom ökar.

	0 – 29 år				30 – 49 år				50 år -			
	2021 Andel (%)	2022 Andel (%)	2023 Andel (%)	2024 Andel (%)	2021 Andel (%)	2022 Andel (%)	2023 Andel (%)	2024 Andel (%)	2021 Andel (%)	2022 Andel (%)	2023 Andel (%)	2024 Andel (%)
FSK	11,9	14,9	15,0	18,2	47,6	46,1	46,3	45,0	40,5	39,0	38,7	36,8
Grund	5,0	7,0	7,5	6,1	50,1	48,2	46,6	46,6	44,9	44,8	45,8	47,3
Gy	5,2	5,5	3,7	2,2	52,8	48,6	47,7	45,4	42,1	45,9	48,5	52,4

³ Stratsys: Beslutsstöd/Personalbild, hämtad 2025-01-16

I Piteås utbildningsväsende är 80,9 % av de anställda kvinnor, vilket innebär att andelen kvinnor ökat från föregående år med 0,5 procentenheter.⁴

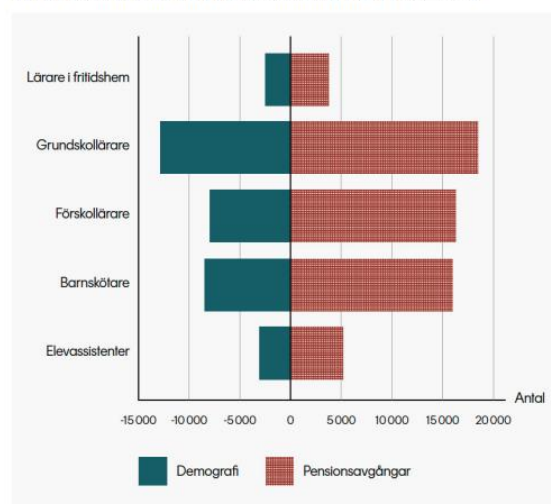
Andelen kvinnor och män varierar dock mellan de olika skolformerna. Inom gymnasieskolan är könsfördelningen som jämnast där andelen män är 41,5 % vilket är en minskning med 0,4 procentenheter. Inom grundskolan är motsvarande andel 24,8 % vilket innebär att andelen män ökar för tredje året i rad (med 0,2 procentenheter sedan förra året) medan det i förskolan arbetar 1,9 % män, vilket är lägre än andelen på riksnivå som är 4 % (för kommunala huvudmän, år 2020) samt en minskning med 0,4 procentenheter från föregående år.⁵

Utbildning och behörighet

Enligt Sveriges kommuners och regioners (SKR) rapport ”Välfärdens kompetensförsörjning, personalprognos 2023-2033 och strategier för att klara kompetensförsörjningen” minskar antalet barn och unga 1-15 år i nästan alla kommuner fram till 2033, om än i olika utsträckning. Det gör att behoven av anställda till följd av demografin inom förskolan och grundskolan kommer att se olika ut för kommunerna. Redan idag är de lokala förutsättningarna och behoven av personal olika. Behoven varierar både mellan olika delar av landet, centralort och landsbygd samt innerstad och förort. En del kommuner har god tillgång till behöriga förskollärare och grundskollärare, medan andra kommuner har svårt att rekrytera såväl behöriga som obehöriga lärare.”⁶

Inom förskolan och grundskolan kommer behoven av personal att minska markant med anledning av demografin. Exempelvis bedömer SKR att det kommer att krävas ca 15% färre grundskollärare och ca 12% färre förskollärare år 2033 jämfört med idag pga färre barn och elever. Samtidigt ser vi stora pensionsavgångar som till viss del väger upp det minskade behovet. Viss rekrytering kommer därmed fortfarande att behövas.⁷

Diagram 17: Förändring av behovet av personal pga demografin samt pensionsavgångar för ett urval av personalgrupper, 2023–2033

⁴ Stratsys: Beslutsstöd/Personalanalys, hämtad 2025-01-16

⁵ Ibid., hämtad 2025-01-16

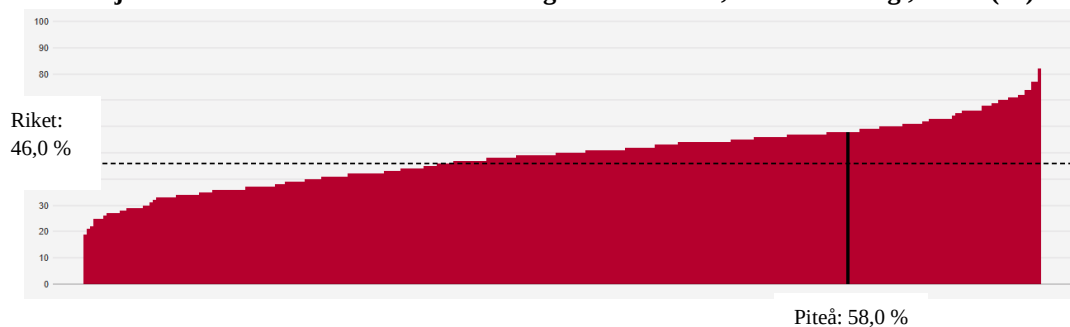
⁶ Välfärdens kompetensförsörjning, personalprognos 2023-2033 och strategier för att klara kompetensförsörjningen, SKR 2024, sid. 33

⁷ Ibid., sid. 35

När det gäller andelen heltidstjänster i förskolan med förskolläraryrlegitimation (kommunal regi) ligger Piteå kommun fortfarande bland de kommuner i landet som har högst andel heltidstjänster med förskolläraryrlegitimation. 58 % av heltidstjänsterna i Piteå har behörighet vilket kan jämföras med rikssnittet på 46 % och liknande kommuner (förskola) som ligger på 54 %. Även om Piteå ligger högt i jämförelse är det en försämring för tredje året i rad (en minskning med fyra procentenheter sedan 2022) samtidigt som det sker en ökning i behörighet för riket som helhet.⁸

Bryter vi ned statistiken på enhetsnivå ser vi att sju av de kommunala förskolorna i Piteå kommun ligger under rikssnittet vilket kan jämföras med tre under rikssnittet år 2022. Lägst behörighet finns på Sjulsmarks förskola (34%) samtidigt som Pitholms förskola har över 80% heltidstjänster i förskolan med förskolläraryrlegitimation. Stor variation i andelen legitimerade förskollärare utmanar likvärdigheten och leder till kvalitetsskillnader mellan enheterna.

Heltidstjänster i förskolan med förskolläraryrlegitimation 2024, kommunal regi, andel (%)⁹

Både jämfört med rikets och liknande kommunala huvudmän har Piteå en god utbildningsnivå bland personalen. I grundskolan är andelen lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet 78,2 % vilket kan jämföras med rikets snitt som ligger på 73,4 %.¹⁰

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan åk 1-9, kommunala skolor 2024, andel (%)¹¹

⁸ Kolada, N11810, hämtad 2025-04-30

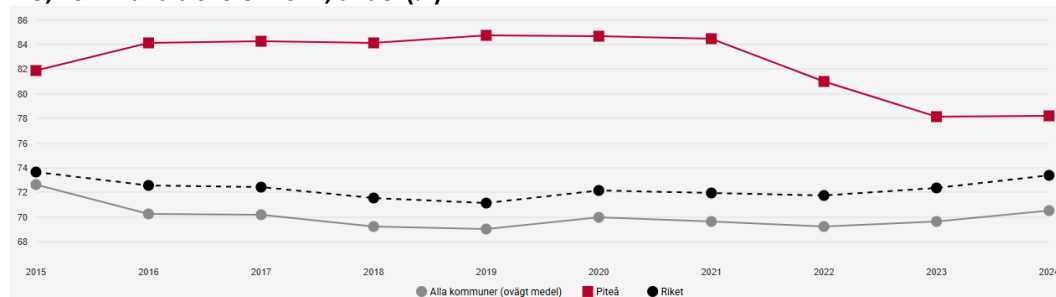
⁹ Ibid., hämtad 2025-04-30

¹⁰ Kolada, N15814, hämtad 2025-04-30

¹¹ Ibid., hämtad 2025-04-30

Även om andelen är hög i jämförelse med andra så är det en försämring med 2,8 procentenheter jämfört med 2022 samtidigt som rikets andel behöriga ökat med 1,6 procentenheter. En utveckling som tydliggörs på nedanstående diagram.¹²

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan åk 1-9, kommunala skolor 2024, andel (%)¹³

Piteå kommun har ett gott rykte som skolkommun med goda resultat i de flesta mätningar, något som kan vara förklaringen till att vi haft relativt lätt att rekrytera behöriga lärare tidigare. I den hårdnande konkurrens som följer på kompetensförsörjningsbristen behöver vi dock fortsätta arbeta med attraktiviteten för att säkerställa fortsatt hög behörighet bland våra anställda. Som ett led i detta arbete har utbildningsförvaltningen beviljats medel från omställningsfonden för att ge stöd och möjliggöra för obehöriga att få slutföra sin utbildning och ta ut sin examen. Det rör främst personal som redan tjänstgör i vår verksamhet men som saknar examen. Vi ser framför allt ett stort behov av att kompetensutveckla lärare för behörighet i matematik och NO på högstadiet samt i matematik och Naturkunskap på gymnasiet då dessa lärarkategorier är oerhört svårt att rekrytera.

Även om kommunens genomsnittliga andel behöriga är relativt hög i ett nationellt perspektiv finns skillnader mellan enheterna inom kommunen. De flesta av Piteås grundskolor ligger över rikets snitt när det gäller andelen lärare med legitimation men fem av kommunens grundskolor ligger under rikets snitt.¹⁴

SKR betonar i sin kompetensförsörjningsrapport att möjligheten att rekrytera inte bara skiljer sig mellan, utan också inom kommuner. Det kan röra sig om skillnader mellan tätort och glesbygd, om geografiskt avstånd till stadskärnan och möjlighet till kollektivtrafik, men också om att vissa skolor av olika skäl upplevs mer eller mindre attraktiva än andra. Kanske kan skillnaderna i behörighet på Piteås grundskolor förklaras genom detta.¹⁵

¹² Kolada, N15814, hämtad 2025-04-30

¹³ Ibid., hämtad 2025-04-30

¹⁴ Ibid., hämtad 2025-04-30

¹⁵ *Skilda förutsättningar och lokala lösningar – Kompetensförsörjning i förskola, skola och vuxenutbildning*, Sveriges Kommuner och Regioner, 2022, sid. 28

Lärare (årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor 2024, andel (%)¹⁶

Riket:
88,0 %

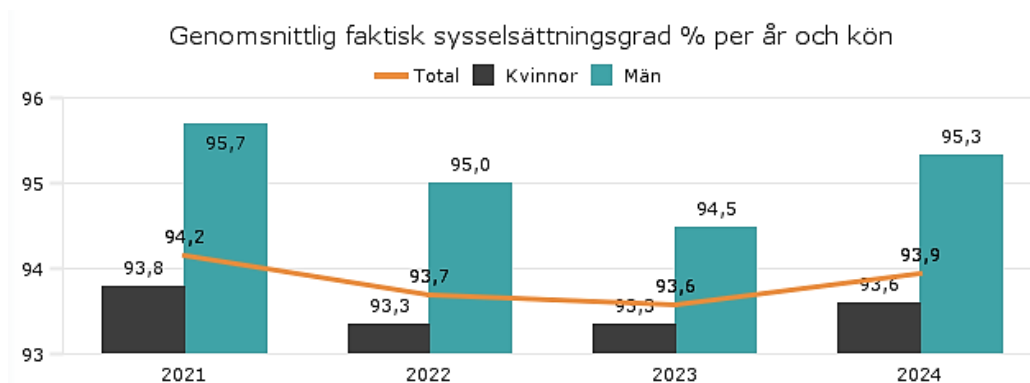
Piteå: 93,8 %

Även i gymnasieskolan utmärker sig Piteå kommun positivt i jämförelse med andra kommuner. I Piteå har 93,8 % av lärarna lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (en ökning med 4,4 procentenheter sedan 2023), att jämföras med rikets snitt som ligger på 88,0 % (även det en ökning men bara med 0,8 procentenheter).¹⁷

På Strömbackaskolan har många av lärarna på de yrkesförberedande programmen lärarlegitimation trots att detta inte är ett krav för yrkeslärare, något som kan vara en av förklaringarna till skolans höga målpuppfyllelse.

Sysselsättningsgrad

Kommunens målsättning är att erbjuda alla medarbetare en heltidsanställning. Därför är det glädjande att den genomsnittliga faktiska sysselsättningsgraden har ökat något, med 0,3 procentenheter sedan föregående år och nu ligger på 93,9 %.¹⁸

Det är framför allt männens sysselsättningsgrad som ökat mest (en förändring med 0,8 procentenheter).

Inom förskolan har den genomsnittliga faktiska sysselsättningsgraden ökat med 1,9 procentenheter sedan föregående år och ligger nu på 93,9 %. Inom såväl grundskolan som gymnasiet har sysselsättningsgraden minskat, för grundskolan med -0,1 procentenheter till 94,0% och för gymnasiet med -0,4 procentenheter till 94,9 %. Även inom elevhälsan minskar den faktiska sysselsättningsgraden och

¹⁶ Kolada, N17826, hämtad 2025-05-02

¹⁷ Ibid., hämtad 2025-05-02

¹⁸ Stratsys: Beslutstöd/Personalanalys, hämtad 2025-05-02

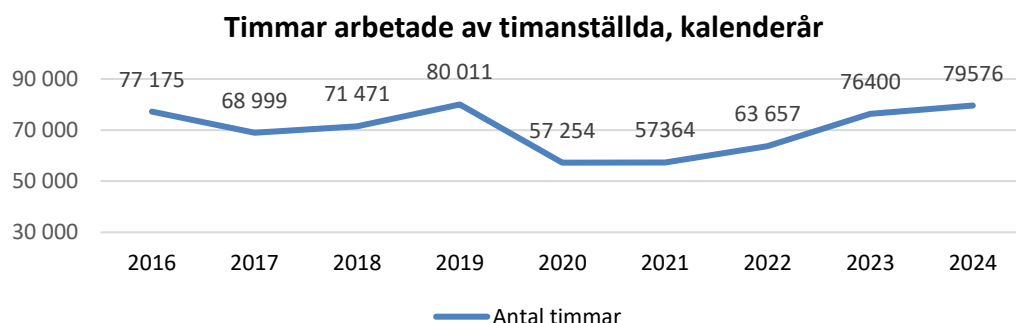
ligger nu på 92,9 % (vilket är en minskning med 1,8 procentenheter jämfört med ifjol).¹⁹

Timanställda

Piteå kommun ska erbjuda trygga anställningar, därför ska antalet timanställningar minska till förmån för månadsanställningar, något som utbildningsförvaltningen strävar efter att åstadkomma. Samtidigt kommer behovet av timvikarier alltid att finnas. Genom att ta hand om vår vikariepool och skapa goda förutsättningar för vikarierna är vår förhoppning att vikarierna vill fortsätta ”hoppa in” i våra verksamheter men kanske även få intresse av att utbilda sig och söka fasta tjänster inom skolväsendet.

Kommuner arbetar på olika sätt för att hitta och locka personal till förskolans och skolans verksamheter, även hos de som arbetar i andra branscher. En särskilt viktig grupp är vikarier, där möjligheter finns att fånga upp potentiella framtida kollegor. En tredjedel av vikarierna vid en specifik vikarieförmedling valde, efter att ha provat ett jobb i skolan, att utbilda sig till lärare eller en annan pedagogisk utbildning.²⁰

Tittar vi på uppgifterna om antalet arbetade timmar genomförda av timvikarier ser vi att det under 2024 utfördes 79 576 timmar av timanställda vilket innebar en ökning mot föregående år med ca 4 %.²¹

Ökningen medför att vi återigen befinner oss i de nivåer av timmar arbetade av timanställda som innan pandemin. Anledningen till detta kan vara många, dels kan det bero på de åtstramningar som gjorts, där man omfördelat personal i högre utsträckning, lett till bakslag där man sedan varit tvungen att ta in resurspersoner på timtid. Det kan även bero på att vi haft ett ökat antal elever i behov av stöd samt i anpassad skola vilket lett till förstärkningar av tillfälliga resurser. Under lång tid har man, pga. sjukfrånvaro, tagit in timvikarier inom förskolan (framför allt i ytterområdena) vilket också drivit upp antalet timmar.

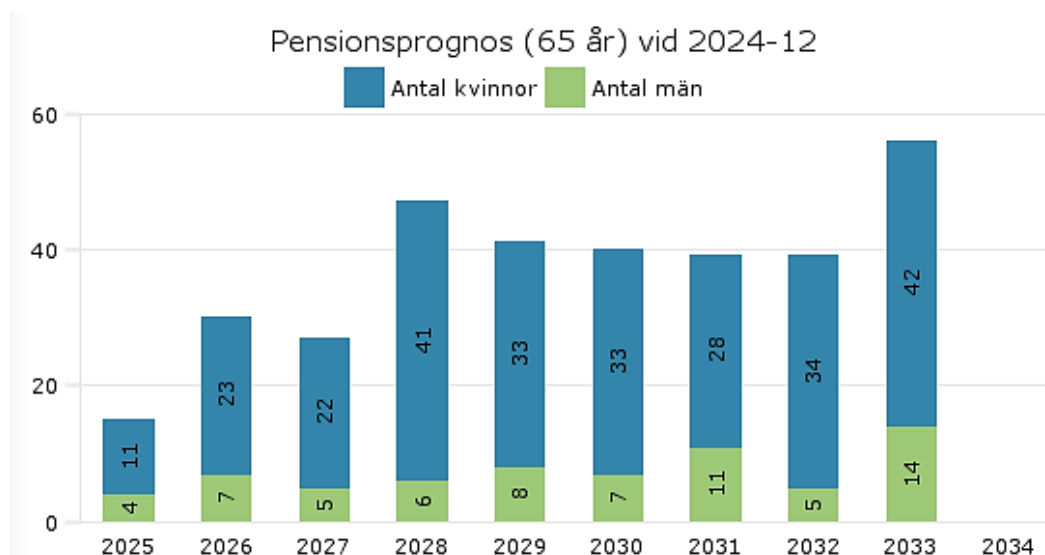
¹⁹ Stratsys: Beslutstöd/Personalanalys, hämtad 2025-05-02

²⁰ Skilda förutsättningar och lokala lösningar – Kompetensförsörjning i förskola, skola och vuxenutbildning, Sveriges Kommuner och Regioner, 2022, sid. 42

²¹ Stratsys: Beslutstöd/Personalanalys, hämtad 2025-05-02

Pensionsavgångar

Den pensionsprognos som finns för utbildningsförvaltningen de närmaste 10 åren ser i princip oförändrad ut sedan förra årets prognos. Totalt beräknas 334 anställda nå pensionsåldern 65 år fram till och med år 2032 vilket är en minskning med 2,6 procentenheter jämfört med tioårsperioden 2023. 334 personer motsvarar ca 25 % av samtliga tillsvidareanställda (1 321).²²

Bilden är på intet sätt unik för Piteå. Stora grupper av lärare kommer att gå i pension inom några år i landet som helhet. Generellt är pensionsavgångarna störst bland speciallärare och specialpedagoger. I dessa grupper är mer än var femte lärare i landet över 60 år.²³

Personaltäthet

I Piteås kommunala förskolor är antalet inskrivna barn per årsarbetare 5,0 (att jämföra med fjolårets snitt som låg på 4,8). Rikssnittet (kommunala förskolor) ligger på 5,2 barn per årsarbetare. Piteå har därmed en något högre generell personaltäthet (oavsett yrkeskategori) än riket²⁴.

Om man jämför antal barn per årsarbetande personal med förskollärarlegitimation är Piteås kommunala förskolors personaltäthet betydligt högre än riket och liknande kommuner och har varit så de senaste åren. Piteå har en förskollärartäthet på 8,5 barn/förskollärare 2024. Rikssnittet ligger på 11,1 och liknande kommuner har en förskollärartäthet på 9,7 barn/lärare²⁵.

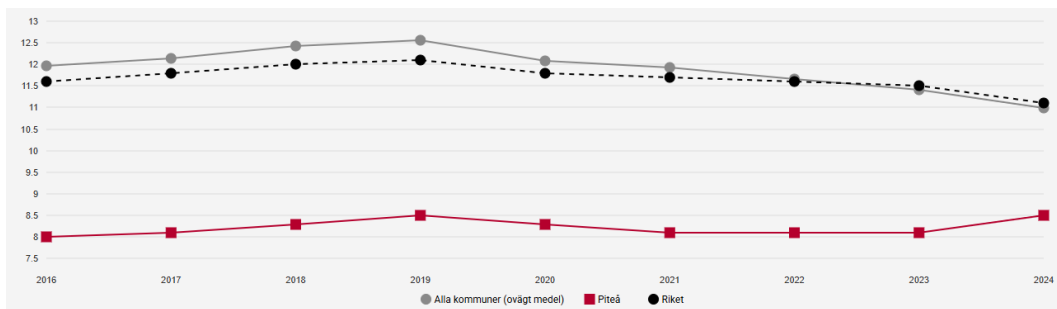
²² Stratsys: Beslutstöd/Personalanalys, hämtad 2025-05-02

²³ <https://www.mynewsdesk.com/se/lararforbundet/pressreleases/var-aattonde-laerare-i-norrbotten-gaar-i-pension-inom-fem-aar-2885212>, hämtad 2020-08-27

²⁴ Kolada, N11010, hämtad 2025-05-02

²⁵ Kolada, N11813, hämtad 2025-05-02

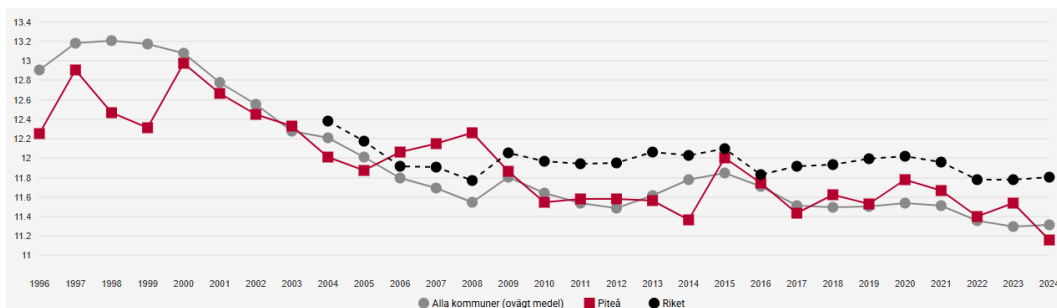
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi²⁶

Förskollärartätheten borgar givetvis för en hög kvalitet i våra verksamheter, samtidigt noterar vi att andelen förskollärare minskat sedan föregående år. Vi ser även att andelen varierar mellan olika enheter inom vår kommun. Förskollärartätheten är sämre än rikssnittet på 6 av våra kommunala förskolor och lägst andel förskollärare finner vi på Sjulsmarks och Pilens förskolor som ligger på 14 barn/lärare med förskollärarlegitimation.

I Piteås kommunala grundskolor, åk 1-9, är antalet elever per lärare (heltidstjänst) 11,2, att jämföra med snittet för riket 11,8 elever per årsarbetare. Vi har alltså något högre personaltäthet än riket och den har ökat med -0,3 elever/årsarbetare sedan förra året.²⁷

Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal²⁸

Spridningen mellan kommunens olika grundskoleenheter är dock relativt stor. Högst lärartäthet finner vi på Kullensskolan med 8,8 elever/lärare och lägst lärartäthet finns på Munksunds och Backgårdsskolorna som har 15,1 elever/lärare.²⁹

I Piteås gymnasieskolor ligger lärartätheten på 11,1 elever/lärare. Rikssnittet ligger på 11,7 och liknande kommuner på 12,8.³⁰

²⁶ Kolada, N11813, hämtad 2025-05-02

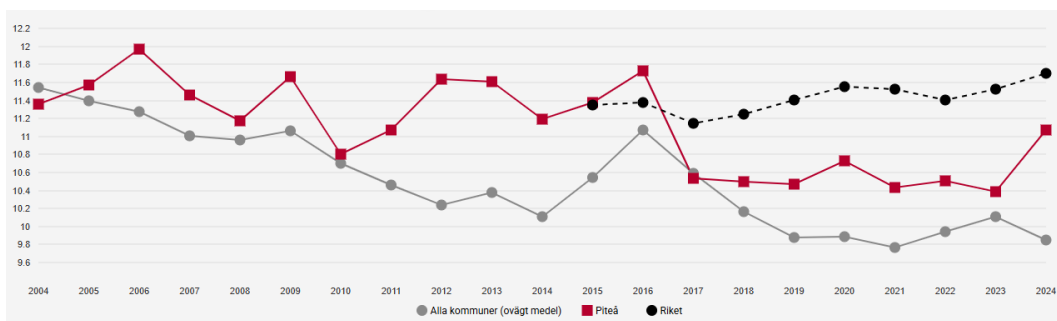
²⁷ Kolada, N15034, hämtad 2025-05-02

²⁸ Ibid., hämtad 2025-05-02

²⁹ Ibid., hämtad 2025-05-02

³⁰ Kolada N17817, hämtad 2025-05-02

Elever/lärare (heltidstjänster) i kommunal gymnasieskola, antal³¹

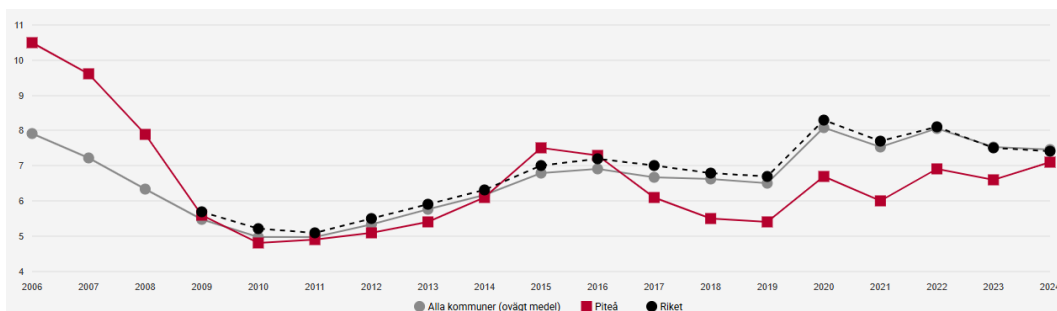

Piteå kommun har under många år haft betydligt färre elever per lärare än riket men antalet elever per lärare har ökat sedan 2023. Mest troligt ett resultat av den neddragning av resurser som skett på såväl Strömbäckaskolan som Grans Naturbruksgymnasium.

Sjukfrånvaro

Kommunens målsättning är att sjukfrånvaron inte ska överstiga 5,5 %³². Piteå kommuns totala sjukfrånvaro låg 2024 på 7,1 % vilket var en ökning jämfört med föregående år med 0,5 procentenheter. Kommunens totala sjukfrånvaro ligger något lägre än såväl riket som liknande kommuner.³³

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)³⁴

Under 2024 låg den totala sjukfrånvaron inom utbildningsförvaltningen på 5,5 % vilket är en ökning med 0,1 procentenheter sedan föregående år. Kvinnornas sjukfrånvaro låg på 6,0 % (vilket är en förbättring med -0,1 procentenheter) och männens på 3,6 % (vilket är en försämring med 0,9 procentenheter).³⁵

Nationellt har kvinnor nästan dubbelt så hög sjukfrånvaro som män i alla sektorer på arbetsmarknaden. Detta påverkar i hög grad utbildningsförvaltningens verksamhet eftersom en övervägande majoritet av de anställda är kvinnor. Bland grundskollärare och gymnasielärare (nationellt) ligger andelen sjukfrånvaro på en lägre nivå jämfört med andra större yrkesgrupper i kommunerna. Bland

³¹ Kolada N17817, hämtad 2025-05-02

³² Verksamhetsplan 2024-2026, sid. 106

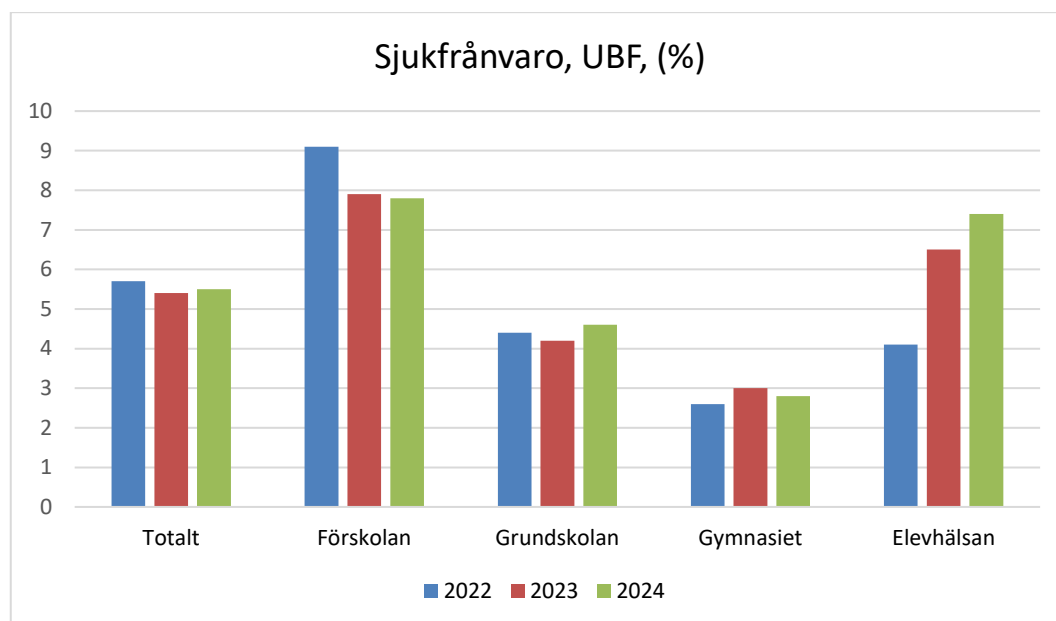
³³ Kolada, N00090, hämtad 2025-05-02

³⁴ Ibid., hämtad 2025-05-02

³⁵ Stratsys: Beslutstöd/Personalanalys, hämtad 2022-08-18

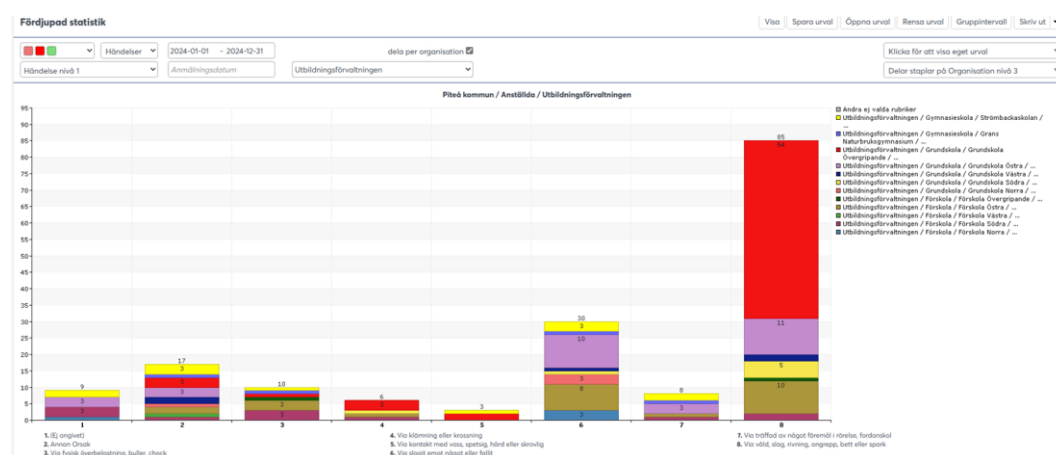
förskollärare och barnskötare ligger däremot andelen på en relativt hög nivå jämfört med andra större yrkesgrupper.³⁶

Nedanstående figur visar sjukfrånvaron inom respektive skolform i Piteå.³⁷

Anmälningar kring skada, kränkning, hot eller våld

HR-avdelningen är den verksamhet som tar emot och sammanställer de anmälningar om skada, kränkning, hot eller våld riktad mot personal som inkommer årligen. Ett nytt system för detta har införts (Stella) och den statistiska sammanställning som vi finner där är svår att tyda³⁸.

³⁶ Skilda förutsättningar och lokala lösningar – Kompetensförsörjning i förskola, skola och vuxenutbildning, Sveriges Kommuner och Regioner, 2022, sid. 49

³⁷ Stratsys: Beslutsstöd/Personalanalys, hämtad 2025-05-02

³⁸ Utdrag ur verksamhetssystemet Stella, 2025-05-12

Enligt vad som kan utläsas ur statistiken har totalt 168 anmälningar inkommit under 2024. Finns dock viss risk att ärenden kan ingå i flera av staplarna. Osäkerhet råder kring uppgifterna.

Enligt statistiken rör sig 85 av händelserna kring att personal utsatts för våld, slag, rivning, angrepp, bett eller spark vilket skulle kunna jämföras med tidigare års statistik av anmälningar om hot och våld (43 händelser år 2022). Detta skulle innebära att anmälningar inom detta område ökat med 98% sedan 2022, något som är mycket alarmerande. Ökningen beror förmodligen på såväl fler händelser, men förmodligen även på att personalen har blivit bättre på att anmäla händelser sedan systemet Stella infördes (det har förenklat hanteringen vid anmälningar).

Vi ser att ca 85% av anmälningarna kring våld m.m. härrör från grundskolan medan övriga 15% kommer från förskolan. Tidigare år har majoriteten av anmälningarna varit kopplade till den anpassade grundskolan men vi kan i årets statistik inte utläsa om så är fallet även 2024 mycket talar dock för att det är detsamma i år, och att även detta kan ligga bakom ökningen av antalet händelser då även relevant i den anpassade skolan ökat under samma tid.

Inom gymnasiet rör anmälningarna (16 totalt) främst händelser som fysisk överbelastning, buller, fall eller att man slagit emot något.

Ledningsgruppens rekommendation

Utifrån ovanstående analys, samt det faktum att barn- och utbildningsnämndens Strategiska kompetensförsörjningsplan 2022-2025 ska revideras efter 2025-12-31 rekommenderar förvaltningens ledningsgrupp Barn- och utbildningsnämnden att inte utdela något ytterligare uppdrag till förvaltningschef.

Piteå 2025-05-13

Malin Westling, Förvaltningschef

Remiss - Skärpta villkor
för friskolesektorn (SOU
2025:37)
§83
25BUN131

...

Remissyttrande till delbetänkande av Utredning om vinst i skolan (SOU 2025:37) – Skärpta villkor för friskolesektorn

Utbildningsdepartementets diarienummer U2025/01015

Förvaltningschef på utbildningsförvaltningen i Piteå kommun har tagit del av rubricerad remiss och vill härmed lämna följande synpunkter:

Kommunens ställningstagande

Piteå kommun ser generellt positivt på delbetänkandet i sin helhet då syftet är att skydda elever och samhälle från såväl kortsiktiga som oseriösa aktörer i den fristående skolektorn. De föreslagna regelverksförändringarna, som bland annat innebär att fristående huvudmän tvingas särredovisa sina skolenheter, ökar transparensen och möjliggör för tillsynsmyndigheterna att följa upp offentliga medel på ett enklare sätt. Det föreslagna värdeöverföringsförbudet, kopplat till vissa situationer som exempelvis vid nyetablering, ägarbyte eller kvalitetsbrister, skapar incitament för långsiktighet och ökad kvalitet.

Sammanfattning

Utredarna föreslår skärpta villkor för friskolesektorn med främst betoning på vinstutdelningsbegränsning och i vissa fall, som vid nyetablering, ägarbyte samt vid uppkomna brister, ett så kallat värdeöverföringsförbud. Vidare vill utredarna att det ska bli mer likvärdigt och tydligare i skollagen vid bedömning av den fristående huvudmannens ekonomiska förutsättningar att bedriva skolverksamhet. Skolinspektionen och kommuner (som är tillsynsmyndighet för förskola och pedagogiska omsorg) behöver få bättre förutsättningar att bedriva likvärdig tillsyn.

Genom ett utökat krav på särredovisning av enskilda skolenheter, ges ökade möjligheter att kunna följa de offentliga medlens användning. Idag är det svårt att följa hur skolpeng och statsbidrag används i enskilda skolenheter och den fristående huvudmannen kan enkelt flytta resurser inom bolagskoncernen.

De fristående enheter som missköter sig, exempelvis genom att inte följa värdeöverföringsförbudet eller krav på särredovisningen, eller inte rapportera in ägar- och ledningsförändringar i tid, inte rapportera in nedläggningar i tid, inte rapportera in årsredovisningar i tid, kan dömas till sanktionsavgifter. Därutöver ges utökade möjligheter för kommunen att kräva återbetalning av skolpeng vid vissa situationer, som vid brott eller felaktiga utbetalningar.

I utredningen påtalas också svårigheten kring att bedöma likvärdigheten i förslagen. Genom att fristående enheter återfinns i alla verksamheter, även i förskola och pedagogisk omsorg där kommunen själv är tillsynsmyndighet, försvåras insynen i alla processer. Det unika i kontexten är att kommuner både är huvudman, tillståndsgivare, utövar tillsyn och betalar ut skolpeng till

kommunens fristående förskolor. Likvärdighetsproblemet har sitt ursprung i att kommuner, men även mindre fristående enheter, har olika resurser till att möta upp utökade krav, kommuner gör också olika bedömningar och tillsynen skiljer sig åt.

Övergripande synpunkter

Piteå kommun lämnar följande synpunkter, *kursiv stil*:

I utredningen lämnas förslag om värdeöverföringsförbud vid nyetablering (första 5 åren) eller ägarbyte (första 5 åren). Med ägarbyte avses förändring av det bestämmande inflytandet över en enskild huvudman.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra då det främjar långsiktighet, som i sin tur är bra för elever och samhället. Det är fullt rimligt att skolverksamheten primärt byggs upp i grunden och att därmed allt fokus av kapital riktas till elevernas behov. Delbetänkandet begränsar ej den fristående verksamhetens möjlighet att göra vinst. Däremot styr den att vinsten ej ska få användas till vinstutdelning eller finansiering av annan verksamhet utan ska leda till kvalitetshöjande insatser som gynnar eleverna, något Piteå kommun ser som positivt.

Krav på införande av särredovisning av skolenheter.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra då det ökar transparensen i hur offentliga medel används i den fristående sektorn. Idag är det svårt att följa hur skolpengen och statsbidragen används och den fristående huvudmannen kan utan vidare flytta resurser inom skolkoncernen. Precis som utredningen påtalar krävs en särredovisning av dess skolenheter ifall ett värdeöverföringsförbud ska vara möjligt att införa.

I dag är det möjligt att göra värdeöverföringar, som till exempel utdelningar, även när en verksamhet uppvisar brister. Utredningen föreslår därför en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten får förena ett föreläggande med värdeöverföringsförbud i 2 år.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra, fristående enheter med kvalitetsbrister ska rimligtvis inte kunna föra ut kapital från bolaget. Samtidigt behöver kommuner, som utövar tillsyn mot kommunens förskolor och pedagogiska omsorger, få rätt förutsättningar och verktyg i sitt arbete. Om flera myndigheter ska samverka uppstår utmaningar som ansvarsbegränsningar och ledtider kan bli långa.

Utredarna anser att det behöver bli tydligare i skollagen vilka omständigheter som myndigheterna ska ta hänsyn till vid bedömningen av enskilda huvudmäns ekonomiska förutsättningar, både i tillståndsprövningen och i tillsynen.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra. Redan idag finns vissa oklarheter över vilka ekonomiska förutsättningar som ska krävas för den fristående verksamheten, exempelvis vilket soliditetsmått eller annat resultatmått som är tillräcklig för att inte kommunen ska göra en anmärkning.

Utredarna anser att information om skolnedläggningar ska lämnas i så god tid att det ger såväl kommuner som elever och vårdnadshavare möjligheter att planera och vidta åtgärder inför den kommande nedläggningen.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra. Att koppla olika tidsaspekter till krav skapar samtidigt mer administration och kontroll. Det är inte omöjligt att vissa kommuner behöver bygga upp ett mer omfattande kontrollsysteem vilket kräver mer administrativa resurser.

Utredarna föreslår att det i skollagen införs en skyldighet för enskilda huvudmän att i vissa fall återbetala kommunalt bidrag (skolpeng) för förskola, grundskola, gymnasieskola och fristående fritidshem, samt en rätt för kommuner att återkräva dessa bidrag.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra. En återbetalning av medel som använts vid brott eller om friskolan inte fullföljt sina åtaganden kring tilläggsbeloppet vore mycket bra.

Utredarna bedömer att införande av sanktionsavgifter kan leda till ökad regelefterlevnad och effektivisera tillsynen. En sanktionsavgift (10 000 - 10 000 000 kronor) ska kunna tas ut av tillsynsmyndigheter när den fristående huvudmannen gör överträdelse mot värdeöverföringsförbudet, eller om huvudmannen inte lämnar in årsredovisning, rapporterar ägarförändringar eller inte särredovisar enheterna i tid.

Piteå kommun: Anser att sanktionsavgifter är bra eftersom det skapar incitament för fristående enheter att rapportera in i tid och bättre följa regelverken. Ökade sanktionsavgifter innebär ökad risk för fler överklagningar och därmed ökad administration.

Utredarna bedömer att huvudmannens ekonomiska ansvar för utveckling av verksamheten behöver förtydligas. Därför behöver regeringen införa villkor för vissa riktade statsbidrag med kvalitetshöjande syfte. I utredningen nämns också förslag på att villkora vissa riktade statsbidrag kopplade till värdeöverföring.

Piteå kommun: Genom att grundskolan, oavsett huvudman, allt väsentligt drivs med offentliga medel är det viktigt att resurserna också används på ett sådant sätt som lagstiftaren avser. Att villkora vissa statsbidrag och koppla dessa till värdeöverföring är fullt rimligt, exempelvis riktade statsbidrag som avsändaren menar ska användas till att förbättra verksamheten eller åtgärda kvalitetsbrister. Skollagen är samtidigt tydlig och ställer likvärdiga krav på kommunala som fristående huvudmän, därmed borde statsbidrag villkoras lika oavsett huvudman. Piteå kommun anser även att fristående enheter själva ska ansöka om sina statsbidrag istället för att bli tilldelad medel utifrån kommunens beviljade statsbidrag (som sker idag).

Utredarna föreslår ändringar som underlättar för tillsynsmyndigheterna att besluta om att stänga fristående förskolor och skolor vid brister. Det ska också bli enklare för Skolinspektionen att på kommunens bekostnad vidta de åtgärder som behövs i en kommunal skola samt besluta om verksamhetsförbud för kommunala skolor.

Piteå kommun: Anser att förslagen generellt är bra, alla skolenheter som inte kan erbjuda eleven, oavsett huvudman, den lagliga rätt till en likvärdig kvalitativ skolgång måste omedelbart åtgärda brister eller i värsta fall stängas.

Införande av tvångsförvaltning av fristående skolor.

Piteå kommun: Anser att förslaget är bra. Likvärdighet och verktyg för att säkerställa en kvalitativ skola är centralt.

Utredarna föreslår att Skolinspektionen vid tillsyn och kvalitetsgranskning får höra elever under 16 år utan vårdnadshavares samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande. Barn i förskolan omfattas inte av förslaget.

Piteå kommun: Anser att förslaget kan vara bra men att det också är viktigt att säkerställa en korrekt metodik, exempelvis att respondenterna väljs ut slumpvis och att urvalet är tillräckligt stort för ökad signifikans samt att elever ska ha möjlighet att säga nej till att delta.

Övrigt

I utredningen finns en del övriga förslag; som krav på juridisk person för enskild huvudman, krav på revisorsgranskning, krav på att lämna in årsredovisning till tillsynsmyndigheten, krav på långsiktighet i ansökan, rimligt vitesbelopp samt tillämpning av inhibition.

Piteå kommun: Anser att flera av förslagen är bra men att det samtidigt, som påtalats tidigare, ökar administrationen och komplexiteten i ärenden då flera parter ska granska och kommentera ärenden. Krav på juridisk person (ex. aktiebolag) kan som utredningen påtalar eliminera att huvudman blandar ihop privatekonomin i skolverksamheten, samtidigt syftar ett aktiebolag till att tjäna pengar till dess aktieägare. Drivkraften för vinst stärks antagligen i ett aktiebolag i relation till att exempelvis driva skolan i en förening.

I tilläggsdirektivet framgår det att utreda vidare skärpta krav vid ägarprövning i samband med ägarbyte eller annan ändring av den fristående verksamheten. Stärkt kapitalkrav, förbud mot ägare från tredjeländer, krav på ekonomiska garantier samt förslag om att garantera elevers rätt att fullfölja utbildningen nämns.

Piteå kommun: Anser att skärpt ägarprövning kan vara bra men att olika förslag också behöver vägas mot varandra för största samhällsnytta och likvärdighet. Skärpta krav slår antagligen mer negativt mot mindre fristående aktörer i relation till större. Kommuner, i egenskap av tillsynsmyndighet för förskola och pedagogisk omsorg, får ytterligare administrativa krav på sig, vilket tenderar att driva kostnader. Ett krav på att säkerställa elevers rätt att fullfölja utbildningen kan gå ut över elevens rätt till en kvalitativ utbildning, varför Piteå kommun ställer sig tveksam till ett sådant krav.

Malin Westling, Förvaltningschef, Utbildningsförvaltningen

Mottagna anmälningar
om kränkande
behandling, trakasserier,
diskriminering

§84

25BUN6

...

Sammanställning av inkomna och avslutade anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Perioden: 25-04-29 till 25-05-21

Anmälningar

Skola:	Diarienummer:
Backeskolan	PRN 20255-2974 PRN 20255-2973 PRN 20255-2907
Backgårds	PRN 20255-2944
Björklunda	PRN 20255-2905 PRN 20255-2904 PRN 20255-2903 PRN 20255-2901
Christina 7-9	PRN 20255-2909
Christina F-6	PRN 20255-2882
Kullenskolan	PRN 20255-2961
Pitholmsskolan 4-6	PRN 20255-2991
Porsnäs	PRN 20255-3002 PRN 20255-3001 PRN 20255-2908
Solander	PRN 20255-2965 PRN 20255-2964
Strömnäs	PRN 20255-2996 PRN 20255-2889

Avslut

Skola:	Diarienummer:
--------	---------------

Anmälan om
skolfrånvaro
§85
25BUN74

...

Sammanställning av skolfrånvaro

Perioden: 25-04-29 till 25-05-21

Anmälningar

Skola:	Diarienummer:
Backgårds	PRN 20255-2945
Björklunda	PRN 20255-2938 PRN 20255-2937 PRN 20255-2936
Christina F-6	PRN 20255-3006 PRN 20255-3005 PRN 20255-2976 PRN 20255-2975 PRN 20255-2881 PRN 20255-2880
Grans	PRN 20255-2918
Hortlax	PRN 20255-2969 PRN 20255-2968 PRN 20255-2967
Kullenskolan	PRN 20255-2939
Munksund	PRN 20255-2897 PRN 20255-2896 PRN 20255-2895 PRN 20255-2894 PRN 20255-2893 PRN 20255-2892 PRN 20254-2849
Pitholm 4-6	PRN 20255-2954 PRN 20255-2953 PRN 20255-2952 PRN 20255-2951
Porsnäs	PRN 20255-3000 PRN 20255-2999 PRN 20255-2998 PRN 20255-2997 PRN 20254-2859

	PRN 20254-2858 PRN 20254-2857
Rosvik	PRN 20255-2899 PRN 20255-2886 PRN 20255-2885 PRN 20255-2884 PRN 20255-2871 PRN 20254-2864
Sjulnäs	PRN 20255-2963 PRN 20255-2962 PRN 20254-2865
Solander	PRN 20255-2988 PRN 20255-2987 PRN 20255-2986 PRN 20255-2985 PRN 20255-2984 PRN 20255-2983 PRN 20255-2982 PRN 20255-2981 PRN 20255-2980 PRN 20255-2979
Strömbacka Hugin	PRN 20254-2851
Strömnäs	PRN 20255-2977

Avslut

Skola:

Diarienummer:

Hortlax

PRN 20255-2972
PRN 20255-2971
PRN 20255-2970
PRN 20255-2966

Rapport från
kontaktpolitiker
§88
25BUN5

...

Ordförande och
Förvaltningschef
informerar

§89

25BUN4

...

Av ledamöter väckta
ärenden
§90
25BUN7

...